

DODATOK K PLÁNU OBNOVY A ODOLNOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ČASŤ 1: ÚVOD K DODATKU

1. Všeobecný cieľ

Vznik mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti reagoval na celosvetovú zdravotnú krízu, ktorú spôsobila pandémia nového koronavírusu. Jej vplyv na slovenské hospodárstvo a vývoj ekonomiky je uvedený v kapitole 1 Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (ďalej "POO") a pre účely tohto dodatku preto zostáva nezmenený. Počas úvodných rokov implementácie POO však začala Európa čeliť novým výzvam, ktoré neboli v POO adresované, resp. je kvôli nim nutné POO upraviť.

V prvom rade sa POO upravuje z dôvodu pridania novej kapitoly REPowerEU, ktorá reaguje na ruskú agresiu na Ukrajinu a s ňou súvisiace výzvy. Ruská vojenská agresia voči Ukrajine vytvorila novú geopolitickú realitu, ktorá radikálne narušila globálny trh s energiami. V tejto súvislosti čelí Slovensko v európskom ako aj národnom kontexte neodkladným výzvam, ktoré musia urýchlene znížiť závislosť od ruských fosílnych palív, zrýchliť zelenú transformáciu a zároveň zvýšiť odolnosť a bezpečnosť energetického systému v celej Európskej únii. Hlavným cieľom reforiem a investícií v kapitole REPowerEU je preto prispieť k diverzifikácii zdrojov energie a odkloneniu sa od ruských fosílnych palív. Okrem vyššie spomínaných cieľov kapitola REPowerEU pokrýva aj také opatrenia, ktoré pomôžu v boji proti energetickej chudobe, podporia bezemisnú dopravu a urýchlia rekvalifikáciu pracovnej sily na ekologické a súvisiace digitálne zručnosti. Detailnejšie vysvetlenie k adresovaniu všeobecných cieľov kapitoly REPowerEU spolu s Odporúčaniami EÚ pre jednotlivé krajiny¹ je identifikované v samostatnej kapitole REPowerEU.

V druhom rade tento dodatok reaguje na nárast cien, a to najmä stavebných materiálov, ktoré nekorešponujú s určením nákladov pôvodného POO. Pre tento účel vytvorila Národná implementačná a koordinačná autorita (ďalej "NIKA") horizontálnu *Metodiku k revízii Plánu obnovy a odolnosti SR*,² v ktorej približuje potrebu adresovať bezprecedentný nárast cien v POO, a to prostredníctvom zníženia počtu fyzických jednotiek, ktoré je možné za stanovenej alokácie pre POO dodať (viac informácií k tejto problematike je uvedených v časti 2. Odôvodnenie dodatku - Zmeny zohľadňujúce objektívne okolnosti).

Po tretie, POO bude aktualizovaný na základe článku 18 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len nariadenie (EÚ) 2021/241) v platnom znení, a to vzhľadom na pokles alokácie súvisiacej s aktualizáciou maximálneho finančného príspevku. Alokácia pre POO sa znížila o 322 678 000 eur,³ čo je v rámci predkladanej aktualizácie reflektované proporčným znížením fyzických jednotiek a príslušnej alokácie na investície naprieč komponentmi POO.

V neposlednom rade je potrebné uviesť, že v rámci aktualizácie dochádza k zníženiu alokácie POO o 200 miliónov eur, ktoré boli pôvodne plánované ako dodatočné financovanie POO zo štátneho rozpočtu. K tomuto kráteniu sa SR rozhodla pristúpiť vzhľadom na súčasný stav verejných financií a potrebu znížovania verejných výdavkov naprieč celým verejným sektorom, ktorá je vyvolaná rastúcim dlhovým bremenom SR a vysokým rizikom pre udržateľnosť verejných financií, ktoré koncom júla 2022 potvrdila Rada pre rozpočtovú zodpovednosť v rámci pravidelného zverejňovania tzv. rozpočtového semaforu.⁴

¹ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/european-semester/european-semester-timeline/spring-package_sk

² Materiál *Metodika k revízii Plánu obnovy a odolnosti SR* je prílohou k tomuto dokumentu.

³ https://commission.europa.eu/system/files/2022-06/2022_06_30_update_maximum_financial_contribution_rrf_grants.pdf

⁴ https://www.rz.sk/wp-content/uploads/2022/07/semafor_202207.pdf

POO je i naďalej previazaný so šiestimi základnými piliermi, na ktorých je vystavaný Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti podľa článku 3 nariadenia (EÚ) 2021/241 a zameriava sa na oblasť zelenej transformácie a digitálnej transformácie, podporuje inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast vrátane hospodárskej súdržnosti, pracovných miest, produktivity, konkurencieschopnosti, výskumu, vývoja a inovácií a dobre fungujúceho vnútorného trhu so silnými malými a strednými podnikmi a sociálnu a územnú súdržnosť, posilňuje zdravotnú, ekonomickú, sociálnu a inštitucionálnu odolnosť s cieľom o.i. zvýšiť pripravenosť na krízy a schopnosť reakcie na krízy a zavádza politiky pre budúce generácie, deti a mládež, ako sú vzdelávanie a zručnosť, pričom naprieč opatreniami kladie dôraz na zachovávanie princípov rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí pre všetkých. Táto previazanosť nebola ovplyvnená predkladanou úpravou POO, vzhľadom na proporčný prístup v ktorom sa ambicióznosť žiadneho komponentu či významnej časti opatrení neznižila resp. nezmenila tak, aby sa tým ovplyvnil príspevok k šiestim základným pilierom. Z rovnakých dôvodov úprava POO neznižuje napĺňanie relevantných Odporúčaní EÚ pre jednotlivé krajiny, práve naopak, kapitola REPowerEU detailnejšie popisuje adresovanie nových výziev identifikovaných v odporúčaníach pre rok 2022.

2. Odôvodnenie dodatku

Všetky zmeny v aktualizovanom POO vychádzajú z legislatívnych možností určených v nariadení (EÚ) 2021/241. Všetky zmeny, ktoré sú predmetom aktualizácie POO, je možné rozdeliť vzhľadom na ich charakter vzniku do štyroch kategórií. Zároveň, v rámci aktualizácie POO vznikla nová kapitola REPowerEU, ktorá vychádza z platného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (ďalej len nariadenie (EÚ) 2023/435).

Kategórie zmien sú nasledovné:

1. zmeny zohľadňujúce aktualizovaný maximálny finančný príspevok (právny základ - čl. 18 nariadenia (EÚ) 2021/241);
2. zmeny zohľadňujúce objektívne okolnosti, kvôli ktorým POO nie je možné naďalej zrealizovať (právny základ – čl. 21 nariadenia (EÚ) 2021/241);
3. zmeny kvôli oprave administratívnych chýb;
4. nová kapitola REPowerEU.

Zmeny zohľadňujúce maximálny finančný príspevok

Dôvodom úprav opatrení v tejto kategórii je aktualizácia maximálneho finančného príspevku na základe v článku 18 nariadenia (EÚ) 2021/241. Pre Slovenskú republiku aktualizácia maximálneho finančného príspevku predstavuje pokles celkovej alokácie pre POO o 322 678 000 eur. Za účelom schopnosti aj naďalej implementovať POO bolo preto nutné pre niektoré opatrenia upraviť, čo viedlo k potrebe proporčnému zníženiu fyzických jednotiek a alokácie na nich naviazaných. Je potrebné uviesť, že krátenie, resp. odstránenie vybraných opatrení nevedie k znižovaniu ambícií jednotlivých komponentov ako celkov, či samotného POO, neovplyvňuje jeho koherentnosť a neohrozuje plnenie Odporúčaní EÚ pre jednotlivé krajiny. Všetky zmeny zohľadňujúce aktualizovaný maximálny finančný príspevok spĺňajú zásady proporcionality (proporčné znížovanie cieľov, resp. míľnikov vzhľadom k znižovaniu alokácie pre dané opatrenie). Zoznam všetkých míľnikov a cieľov, ktoré podliehajú zmenám, ktoré zohľadňujú aktualizovaný maximálny finančný príspevok, je zobrazený v tabuľke 2.1 – Zoznam zmien, ktoré zohľadňujú aktualizovaný maximálny finančný príspevok – čl. 18.

Zmeny zohľadňujúce objektívne okolnosti

Dôvodom úprav opatrení v tejto kategórii sú novovzniknuté objektívne okolnosti, kvôli ktorým POO už nie je možné naďalej zrealizovať v plánovanej miere. Objektívne okolnosti sú legitímnym dôvodom pre aktualizáciu POO, a to na základe článku 21 nariadenia (EÚ) 2021/241. Vojenská agresia Ruskej federácie dramaticky ovplyvnila ceny

energií, stavebných materiálov a narušila sieť globálnych dodávateľských reťazcov. Dôsledky týchto nových skutočností spojených s výrazným nárastom inflácie nemohli byť zo strany členských štátov predvídané v čase prípravy a vzniku POO.

Tak ako ostatné členské štáty, aj Slovenská republika musela preto pristúpiť k úprave jednotlivých opatrení a reagovať tak na početné výzvy, ktorým musia členské štáty čeliť v kontexte bezprecedentnej geopolitickej situácie v Európe.

POO je veľmi ambicióznym z pohľadu investícií do novej výstavby a rekonštrukcií už existujúcich projektov. NIKA preto vypracovala *Metodiku k revízii Plánu obnovy a odolnosti SR*, ktorá analyzuje rastúce náklady na výstavbu a identifikuje potrebné opatrenia na zmiernenie rizík s cieľom aj naďalej pokračovať v realizácii opatrení POO v kontexte výstavieb a rekonštrukcií. Metodika identifikuje tri kľúčové prvky, ktoré ovplyvnili finančné rozdelenie a schopnosť financovať stavebné investície:

1. neustály rast celkovej cenovej hladiny so zrýchleným tempom;
2. pozastavené stavebné práce a/alebo odstúpenie od zmlúv na stavebné investície zo strany dodávateľov z dôvodu zvyšovania cien stavebných materiálov;
3. obmedzené kapacity v stavebníctve.

Metodika uvádza, že očakávaný nárast nákladov na realizáciu najkritickejších investícií v POO z pohľadu nárastu cien sa pohybuje v rozmedzí 771 miliónov eur až 1,195 miliardy eur, čo predstavuje 11% - 15%. Výsledkom je, že NIKA v spolupráci s ministerstvami, ktorých sa dopady zvýšenia cien stavebných prác týkajú najviac, identifikovala deväť hlavných rizikových investícií⁵, pri ktorých vplyv zvýšenia cien stavebných prác ohrozuje plnenie cieľa a ktoré je v dôsledku toho potrebné prehodnotiť.

Ak by sme však použili metodiku aplikovali na všetky investície z POO, celkový nárast nákladov na ich realizáciu by predstavoval približne až 2 miliardy eur.

Časť úprav pri jednotlivých opatreniach POO bola spôsobená aj inými objektívnymi okolnosťami, ktoré prinášajú komplikácie v implementácii POO aj mimo sektoru stavebníctva. Tieto objektívne okolnosti súvisia predovšetkým s narušením dodávateľských reťazcov a s tým spojenými neúspešnými alebo predĺženými výzvami či tendrami, ktoré viedli k potrebe upraviť popis jednotlivých mílnikov a cieľov, resp. ich harmonogram plnenia. Pri niektorých opatreniach boli zmeny spôsobené aj vtedy aktuálnou situáciou na trhu práce. V niektorých prípadoch sa počas procesu implementácie opatrení našli lepšie, efektívnejšie spôsoby ako dané ciele a mílniky možno dosiahnuť, čo bolo taktiež predmetom úprav, ktoré takéto skutočnosti v aktualizácii POO reflektujú.

Napriek nevyhnutnej potrebe úpravy opatrení z dôvodu rôznych objektívnych okolností, či potrebe znižovania cieľov pri stavebných opatreniach, je ambicióznosť jednotlivých komponentov ako celkov ako aj samotného POO naďalej zachovaná. Úprava neovplyvňuje jeho koherentnosť a neohrozí plnenie Odporúčaní EÚ pre jednotlivé krajiny. Zoznam všetkých mílnikov a cieľov, ktoré podliehajú zmenám zohľadňujúce objektívne okolnosti je zobrazený v tabuľke 2.2 – Zoznam zmien, ktoré zohľadňujú objektívne okolnosti – čl. 21.

Zmeny kvôli oprave administratívnych chýb

Táto kategória predstavuje zmeny, ktoré opravujú administratívne chyby, s cieľom predísť možným nedorozumeniam a komplikáciám pri implementácii, ako aj hodnotení uspokojivého splnenia jednotlivých mílnikov a cieľov v budúcnosti zo strany Európskej komisie. Tieto zmeny za žiadnych okolností nemajú vplyv na ambicióznosť jednotlivých opatrení, komponentov, či samotného POO, neovplyvňujú ani jeho koherentnosť a neohrozujú plnenie Odporúčaní EÚ pre jednotlivé krajiny. Zoznam všetkých mílnikov a cieľov, ktoré podliehajú

⁵ Strana 31-32 Metodiky k aktualizácii plánu obnovy a odolnosti SR

zmenám kvôli oprave administratívnych chýb je zobrazený v tabuľke 2.3 – Zoznam zmien, kvôli oprave administratívnych chýb.

Nová kapitola REPowerEU

Pridanie novej kapitoly REPowerEU do už existujúceho POO vyplýva z článku 21a, 21b(2), ako aj článku 21c(2) nariadenia (EÚ) 2023/435. Článok 21a umožňuje členským štátom využiť dodatočnú nenávratnú finančnú podporu a prispieť tak k dosiahnutiu cieľov REPowerEU. Slovenská republika na základe článku 21b(2) požiadala o dobrovoľný prevod finančných prostriedkov z pobrexitovej adaptačnej rezervy (ďalej "BAR") v plnej výške 36 307 747 eur. Tieto prostriedky budú využité na podporu opatrení a cieľov v kapitole REPowerEU (viď tabuľku 2.4 – Zoznam opatrení v kapitole REPowerEU). Článok 21c(2) umožňuje členským štátom so zníženým maximálnym finančným príspevkom po aktualizácii z júna 2022 rozšíriť v rámci kapitoly REPowerEU časť reforiem a investícií zahrnutých do už prijatého Vykonávacieho rozhodnutia Rady o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Slovenska.⁶ Detailnejšie odôvodnenie kapitoly REPowerEU je popísané v samostatnej kapitole REPowerEU.

⁶ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_10156_2021_ADD_1&from=EN

2.1 – Zoznam zmien, ktoré zohľadňujú aktualizovaný maximálny finančný príspevok – čl. 18.

Komponent	Názov opatrenia	Názov míľnika/cieľa	FENIX ID
1	Investícia 2: Modernizácia existujúcich zdrojov elektriny z OZE („repowering“)	Rekonštruovaná kapacita OZE	SK-C[C1]-I[I2]-T[C1.5]
1	Investícia 3: Zvyšovanie flexibility elektroenergetických sústav pre vyššiu integráciu OZE	Kumulatívne zvýšenie výkonu zariadení zvyšujúcich flexibilitu energetických sústav	SK-C[C1]-I[I3]-T[C1.6]
2	Investícia 1: Zvýšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov	Počet obnovených rodinných domov, ktoré dosahujú úspory primárnej energie v priemere aspoň 30 %.	SK-C[C2]-I[I1]-T[C2.3]
		Počet obnovených rodinných domov, ktoré dosahujú úspory primárnej energie v priemere aspoň 30 %.	SK-C[C2]-I[I1]-T[C2.4]
2	Investícia 2: Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov	Celková plocha (m ²) obnovených verejných historických a pamiatkovo chránených budov, v prípade ktorých sa dosiahla úspora primárnej energie aspoň na úrovni 30 %	SK-C[C2]-I[I2]-T[C2.6]
		Celková plocha (m ²) obnovených verejných historických a pamiatkovo chránených budov dosiahnutie úspor primárnej energie aspoň na úrovni 30 %	SK-C[C2]-I[I2]-T[C2.7]
3	Investícia 1: Rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy	Dĺžka novej cyklistickej infraštruktúry (km)	SK-C[C3]-I[I1]-T[C3.7]
		Dĺžka dispečerizovaných úsekov železničných tratí (km).	SK-C[C3]-I[I1]-T[C3.9]
4	Reforma 2: Súťažná schéma na zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle	Prijatie schémy dekarbonizácie priemyslu	SK-C[C4]-R[R2]-M[C4.2]
5	Investícia 1: Adaptácia regiónov na klimatickú zmenu s dôrazom na ochranu prírody a rozvoj biodiverzity	Majetkové vysporiadanie sa so súkromnými vlastníkmi (plocha vysporiadaných pozemkov v ha)	SK-C[C5]-I[I1]-T[C5.5]

		Majetkové vysporiadanie sa so súkromnými vlastníkmi (plocha vysporiadaných pozemkov v ha)	SK-C[C5]-I[I1]-T[C5.6]
7	Reforma 2 : Príprava a rozvoj učiteľov na nové obsahy a formu výučby	Percentuálny podiel vyškolených učiteľov, najmä v príprave na nové kurikulum, inkluzívnom vzdelávaní a digitálnych zručnostiach	SK-C[C7]-R[R2]-T[C7.6]
7	Investícia 2 : Dobudovanie školskej infraštruktúry	Počet škôl s vlastnou knižnicou ako vzdelávacím centrom alebo s modernizovanou knižnicou	SK-C[C7]-I[I2]-T[C7.9]
8	Investícia 1: Podpora pri strategickom rozvoji vysokých škôl	Zrekonštruovaná plocha vysokých škôl a internátov s úsporou primárnej energie vyššou ako 30% (v m2)	SK-C[C8]-I[I1]-T[C8.10]
9	Investícia 1: Podpora medzinárodnej spolupráce a zapájania sa do projektov Horizont Európa a EIT	Finančná podpora prihlášok a zapojených projektov v programoch Horizont Európa dosiahne v rámci výziev financovaných z fondu obnovy	SK-C[C9]-I[I1]-T[C9.5]
9	Investícia 2: Podpora spolupráce firiem, akademického sektora a organizácií výskumu a vývoja	Vyhlásenie výziev na predkladanie projektov na podporu spolupráce medzi firmami, akademickým sektorom a výskumnými organizáciami a vouchery	SK-C[C9]-I[I2]-M[C9.6]
		Počet podporených projektov spolupráce a voucherov	SK-C[C9]-I[I2]-T[C9.7]
		Počet podporených projektov spolupráce a voucherov	SK-C[C9]-I[I2]-T[C9.8]
9	Investícia 6: Finančné nástroje na podporu inovácií	Spustenie a implementácia finančných nástrojov na podporu inovácií	SK-C[C9]-I[I6]-M[C9.18]
		Počet spoločností podporených finančnými nástrojmi	SK-C[C9]-I[I6]-T[C9.19]
9	Investícia 7: Podpora jednotného grantového IT systému pre výskum a vývoj	Návrh nového informačného systému pre grantové hodnotenie výskumu a vývoja	SK-C[C9]-I[I7]-M[C9.20]

10	Investícia 1: Podporné nástroje a asistencia pre navrátilcov, vysokokvalifikovaných zamestnancov z tretích krajín a ich rodinných príslušníkov a zahraničných vysokoškolských študentov študujúcich na Slovensku	Počet one-stop shopov služieb v oblasti integrácie na Slovensku	SK-C[C10]-I[I1]-M[C10.4]
10	Investícia 3: Štipendiá pre talentovaných domácich a zahraničných študentov	Počet udelených štipendií pre talentovaných študentov	SK-C[C10]-I[I3]-M[C10.7]
10	Investícia 4: Podpora internacionalizácie v akademickom prostredí	Podporené osobomesiace mobilít v štipendijných programoch	SK-C[C10]-I[I4]-M[C10.10]
11	Investícia 2: Nová sieť nemocníc – výstavba, rekonštrukcie a vybavenie	Sprístupnenie lôžok v zmodernizovaných nemocniciach	SK-C[C11]-I[I2]-M[C11.10]
11	Investícia 5 – Obnova vozového parku záchranej zdravotnej služby	Nákup vozidiel	SK-C[C11]-I[I5]-T[C11.14]
12	Investícia 6: Zriadenie fondu psychodiagnostických metód	Počet registrovaných a štandardizovaných psychodiagnostických metód	SK-C[C12]-I[I6]-T[C12.4]
12	Investícia 3: Vybudovanie psycho-sociálnych centier	Počet založených komunitných centier starostlivosti o duševné zdravie	SK-C[C12]-I[I3]-T[C12.3]
12	Investícia 8: Vzdelávanie odborníkov v rezorte zdravotníctva	Počet pracovníkov v zdravotníctve, ktorí absolvovali odbornú prípravu v oblasti duševného zdravia	SK-C[C12]-I[I8]-T[C12.6]
13	Reforma 2: Reforma posudkovej činnosti	Zjednotenie posudkovej činnosti	SK-C[C13]-R[R2]-M[C13.4]
13	Investícia 1: Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti	Rozšírenie kapacít pobytových služieb komunitného typu a nízkokapacitných zdravotno-sociálnych zariadení	SK-C[C13]-I[I1]-T[C13.7]
		Rozšírenie kapacít pobytových služieb komunitného typu a nízkokapacitných zdravotno-sociálnych zariadení	SK-C[C13]-I[I1]-T[C13.8]

		Rozšírenie kapacít ambulantných služieb	SK-C[C13]-I[I1]-T[C13.9]
		Rozšírenie kapacít ambulantných služieb	SK-C[C13]-I[I1]-T[C13.10]
15	Investícia 1: Budovy pre reorganizovaný súdny systém	Rekonštruovaná plocha budov súdov (v m ²)	SK-C[C15]-I[I1]-T[C15.3]
		Plocha vybudovaných alebo kúpených budov súdov (v m ²)	SK-C[C15]-I[I1]-T[C15.4]
16	Investícia 1: Nástroje a kapacity na boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí	Zabezpečenie potrebnej infraštruktúry s cieľom posilniť boj proti praniu špinavých peňazí a korupcii	SK-C[C16]-I[I1]-M[C16.2]
16	Investícia 4: Zefektívnenie, optimalizácia a posilnenie administratívnych kapacít na rôznych úrovniach verejnej správy	Automatizované špecializačné vzdelávanie pre všetkých novoprijatých pracovníkov prvého kontaktu	SK-C[C16]-I[I4]-T[C16.17]
17	Investícia 2: Digitálna transformácia poskytovania služieb verejnej správy	Digitálna transformácia sekcií verejnej správy	SK-C[C17]-I[I2]-T[C17.7]
		Digitálna transformácia úsekov verejnej správy	SK-C[C17]-I[I2]-T[C17.8]
17	Investícia 4: Podpora projektov zameraných na vývoj a aplikáciu špičkových digitálnych technológií	Počet projektov na vývoj a aplikáciu špičkových digitálnych technológií	SK-C[C17]-I[I4]-T[C17.14]
		Počet projektov na vývoj a aplikáciu špičkových digitálnych technológií	SK-C[C17]-I[I4]-T[C17.15]
17	Investícia 5: Granty so zjednodušenou administratívou („Fast grants“) – Hackatóny	Počet zorganizovaných rýchlych grantových podujatí – hackatóny	SK-C[C17]-I[I5]-T[C17.16]
17	Investícia 6: Posilnenie preventívnych opatrení, zvýšenie rýchlosti detekcie a riešenia incidentov (ITVS – Informačné technológie vo verejnej správe)	N/A	SK-C[C17]-I[I6]
17	Investícia 7: Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia Senior tabletov	Počet seniorov a znevýhodnených osôb vyškolených v oblasti základných digitálnych	SK-C[C17]-I[I7]-T[C17.22]

2.2 - Zoznam zmien, ktoré zohľadňujú objektívne okolností – čl. 21.

Komponent	Názov opatrenia	Názov míľnika/cieľa	FENIX ID
1	Reforma 2: Právny rámec v oblasti podpory OZE	Rámec na podporu investícií do nových obnoviteľných zdrojov	SK-C[C1]-R[R2]-M[C1.3]
1	Investícia 2: Modernizácia existujúcich zdrojov elektriny z OZE („repowering“)	Rekonštruovaná kapacita OZE	SK-C[C1]-I[I2]-T[C1.5]
2	Investícia 1: Zvýšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov	Počet obnovených rodinných domov, ktoré dosahujú úspory primárnej energie v priemere aspoň 30 %.	SK-C[C2]-I[I1]-T[C2.3]
		Počet obnovených rodinných domov, ktoré dosahujú úspory primárnej energie v priemere aspoň 30 %.	SK-C[C2]-I[I1]-T[C2.4]
3	Investícia 1: Rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy	Dĺžka zrekonštruovanej alebo zmodernizovanej infraštruktúry ekologickej osobnej železničnej dopravy vo vážených kilometroch	SK-C[C3]-I[I1]-T[C3.8]
		Dĺžka dispečerizovaných úsekov železničných tratí (km)	SK-C[C3]-I[I1]-T[C3.9]
5	Reforma 1: Reforma krajinného plánovania	Nadobudnutie účinnosti zákona o krajinnom plánovaní prijatého parlamentom	SK-C[C5]-R[R1]-M[C5.1]
5	Reforma 2: Reforma ochrany prírody a hospodárenie s vodou v krajine	Nadobudnutie účinnosti novelizovaného zákona o ochrane prírody a krajiny a právnych predpisov o vode	SK-C[C5]-R[R2]-M[C5.2]
6	Reforma 1: Zabezpečenie podmienok na implementáciu povinného predprimárneho vzdelávania pre deti od 5 rokov a zavedenie právneho nároku na miesto v materskej škole alebo u iných poskytovateľov predprimárneho vzdelávania od 3 rokov.	Vykonanie legislatívnych zmien týkajúcich sa povinného predprimárneho vzdelávania pre deti od 5 rokov a zavedenie právneho nároku na miesto v materskej škole alebo u iných poskytovateľov predprimárneho vzdelávania od 3 rokov	SK-C[C6]-R[R1]-M[C6.1]
		Počet novovytvorených kapacít	SK-C[C6]-R[R1]-T[C6.3]

6	Reforma 4: Implementácia nástrojov na prevenciu predčasného ukončovania školskej dochádzky a úprava F-odborov	Podiel odborov nižšieho stredného odborného vzdelávania (NSOV), ktoré boli optimalizované v nadväznosti na potreby trhu práce	SK-C[C6]-R[R4]-T[C6.9]
6	Reforma 6: Kompenzačné opatrenia na zmiernenie dopadov pandémie vo vzdelávaní pre žiakov základných a stredných škôl	Počet žiakov, ktorí sa zúčastnia na doučovacích programoch	SK-C[C6]-R[R1]-M[C6.13]
6	Investícia 1: Debarierizácia školských budov	Odstránenie architektonických bariér väčších stredných škôl	SK-C[C6]-I[I1]-T[C6.15]
7	Investícia 1 : Digitálna infraštruktúra v školách	Zvýšiť percentuálny podiel škôl s plným vstupným digitálnym vybavením	SK-C[C7]-I[I1]-T[C7.7]
7	Investícia 2 : Dobudovanie školskej infraštruktúry	Odstránenie dvojzmennej prevádzky škôl	SK-C[C7]-I[I2]-T[C7.8]
8	Reforma 1: Zmena financovania vysokých škôl zavedením výkonnostných zmlúv	Zavedenie výkonnostných zmlúv	SK-C[C8]-R[R1]-M[C8.1]
8	Reforma 5: Koncentrácia excelentných vzdelávacích a výskumných kapacít	Dokončenie procesu spájania výskumných celkov	SK-C[C8]-R[R5]-T[C8.8]
8	Investícia 1: Podpora pri strategickom rozvoji vysokých škôl	Zrekonštruovaná plocha vysokých škôl a internátov s úsporou primárnej energie vyššou ako 30% (v m2)	SK-C[C8]-I[I1]-T[C8.10]
9	Investícia 1: Podpora medzinárodnej spolupráce a zapájania sa do projektov Horizont Európa a EIT	N/A	SK-C[C9]-I[I1]
9	Investícia 2: Podpora spolupráce firiem, akademického sektora a organizácií výskumu a vývoja	N/A	SK-C[C9]-I[I2]
9	Investícia 5: Výskum a inovácie pre digitalizáciu ekonomiky	Vyhlásenie výziev na tematické dopytovo-orientované projekty, ktoré riešia výzvy digitálnej transformácie	SK-C[C9]-I[I5]-M[C9.15]
		Počet projektov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií vybraných cez výzvy na riešenie úloh spojených s digitálnou transformáciou	SK-C[C9]-I[I5]-T[C9.16]

		Počet dokončených projektov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií zameraných na úlohy spojené s digitálnou transformáciou	SK-C[C9]-I[I5]-T[C9.17]
9	Investícia 6: Finančné nástroje na podporu inovácií	Spustenie a implementácia finančných nástrojov na podporu inovácií	SK-C[C9]-I[I6]-M[C9.18]
10	Investícia 1: Podporné nástroje a asistencia pre navrátilcov, vysokokvalifikovaných zamestnancov z tretích krajín a ich rodinných príslušníkov a zahraničných vysokoškolských študentov študujúcich na Slovensku	Počet one-stop shopov služieb v oblasti integrácie na Slovensku	SK-C[C10]-I[I1]-M[C10.4]
10	Investícia 3: Štipendia pre talentovaných domácich a zahraničných študentov	Počet udelených štipendií pre talentovaných študentov	SK-C[C10]-I[I3]-M[C10.7]
11	Investícia 1: Podpora otvárania nových ambulancií primárnej starostlivosti v nedostatkových oblastiach	Počet ambulancií primárnej starostlivosti podporených pilotným programom	SK-C[C11]-I[I1]-M[C11.8]
11	Investícia 2: Nová sieť nemocníc – výstavba, rekonštrukcie a vybavenie	Výzva na predkladanie ponúk na výstavbu a rekonštrukciu nemocníc	SK-C[C11]-I[I2]-M[C11.9]
		Sprístupnenie lôžok v zmodernizovaných nemocniciach	SK-C[C11]-I[I2]-M[C11.10]
11	Investícia 3 – Digitalizácia v zdravotníctve	Navigačný systém pre liečbu fibrilácie predsiení v 3 ústavoch srdcovocievnych chorôb	SK-C[C11]-I[I3]-T[C11.12]
12	Reforma 3: Modernizácia diagnostických metód a liečebných postupov	N/A	SK-C[C12]-R[R3]
12	Investícia 1: Projektové riadenie a projektová príprava investícií	N/A	SK-C[C12]-I[I1]
13	Reforma 3: Reforma dohľadu nad sociálnou starostlivosťou a zabezpečenie infraštruktúry pre jej implementáciu	Vytvorenie jednotného systému dohľadu s ústredím a 8 pobočkami	SK-C[C13]-R[R3]-T[C13.6]

13	Investícia 1: Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti	Rozšírenie kapacít pobytových služieb komunitného typu a nízkokapacitných zdravotno-sociálnych zariadení	SK-C[C13]-I[I1]-T[C13.7]
		Rozšírenie kapacít pobytových služieb komunitného typu a nízkokapacitných zdravotno-sociálnych zariadení	SK-C[C13]-I[I1]-T[C13.8]
		Rozšírenie kapacít ambulantných služieb	SK-C[C13]-I[I1]-T[C13.9]
		Rozšírenie kapacít ambulantných služieb	SK-C[C13]-I[I1]-T[C13.10]
13	Investícia 3: Posilnenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti	Rozšírenie a obnova kapacít pobytovej paliatívnej starostlivosti (ukazovateľ: počet vytvorených a obnovených lôžok)	SK-C[C13]-I[I3]-T[C13.13]
14	Investícia 2: Digitalizácia procesov insolvenčného konania	Jednotný plne digitalizovaný insolvenčný proces je plne funkčný	SK-C[C14]-I[I2]-T[C14.5]
14	Reforma 3: Postupy verejného obstarávania	Digitalizácia procesov verejného obstarávania prostredníctvom jednotnej elektronickej platformy	SK-C[C14]-R[R3]-M[C14.7]
15	Investícia 1: Budovy pre reorganizovaný súdny systém	Rekonštruovaná plocha budov súdov (v m ²)	SK-C[C15]-I[I1]-T[C15.3]
		Plocha vybudovaných alebo kúpených budov súdov (v m ²)	SK-C[C15]-I[I1]-T[C15.4]
15	Investícia 2: Podporné nástroje reformy súdnej mapy	Vývoj a odovzdanie informačného systému – Obchodný register	SK-C[C15]-I[I2]-M[C15.6]
		Vývoj a odovzdanie informačného systému – Centralizovaný systém súdneho riadenia	SK-C[C15]-I[I2]-M[C15.7]
16	Investícia 1: Nástroje a kapacity na boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí	Preškolenie policajtov vo finančných vyšetrovaniach a analytických činnostiach	SK-C[C16]-I[I1]-T[C16.3]
16	Investícia 2: Vybavenie a digitalizácia Policajného zboru	Zavedenie školení a vybavenia v kontexte reformy polície	SK-C[C16]-I[I2]-T[C16.5]
17	Investícia 3: Zapojenie sa do cezhraničných európskych projektov („multi - country projects“) vedúcich k budovaniu digitálnej ekonomiky	Vývoj a konštrukcia superpočítača pre národné superpočítačové centrum	SK-C[C17]-I[I3]-M[C17.11]

2.3 – Zoznam zmien, kvôli oprave administratívnych chýb

Komponent	Názov opatrenia	Názov míľnika/cieľa	FENIX ID
1	Investícia 3: Zvyšovanie flexibility elektroenergetických sústav pre vyššiu integráciu OZE	Kumulatívne zvýšenie výkonu zariadení zvyšujúcich flexibilitu energetických sústav	SK-C[C1]-I[I3]-T[C1.6]
2	Investícia 1: Zvýšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov	Počet obnovených rodinných domov, ktoré dosahujú úspory primárnej energie v priemere aspoň 30 %.	SK-C[C2]-I[I1]-T[C2.3]
		Počet obnovených rodinných domov, ktoré dosahujú úspory primárnej energie v priemere aspoň 30 %.	SK-C[C2]-I[I1]-T[C2.4]
2	Reforma 1: Zosúladienie podporných mechanizmov obnovy rodinných domov	Implementačný plán na mobilizáciu zelenej obnovy rodinných domov	SK-C[C2]-R[R1]-M[C2.1]
		Spustenie schém podpory na mobilizáciu úspor energie a zelenej obnovy	SK-C[C2]-R[R1]-M[C2.2]
2	Reforma 2: Zvýšenie transparentnosti a zefektívnenia rozhodnutí Pamiatkového Úradu Slovenskej republiky	Metodiky pre rozhodovací proces Pamiatkového úradu Slovenskej republiky	SK-C[C2]-R[R2]-M[C2.5]
3	Investícia 1: Rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy	Dĺžka zrekonštruovanej alebo zmodernizovanej infraštruktúry ekologickej osobnej železničnej dopravy vo vážených kilometroch	SK-C[C3]-I[I1]-T[C3.8]
		Dĺžka dispečerizovaných úsekov železničných tratí (km).	SK-C[C3]-I[I1]-T[C3.9]
3	Investícia 4: Podpora budovania infraštruktúry pre alternatívne pohony	Počet nabíjajúcich bodov alebo vodíkových plniacich staníc v prevádzke.	SK-C[C3]-R[R4]-T[C3.14]
4	Reforma 1: Ukončenie výroby elektrickej energie z uhlia v elektrárni Nováky a transformácia regiónu Hornej Nitry	Prechod od využívania uhlia v regióne Hornej Nitry	SK-C[C4]-R[R1]-M[C4.1]
6	Reforma 1: Zabezpečenie podmienok na implementáciu povinného predprimárneho vzdelávania pre deti od 5 rokov a zavedenie právneho nároku na miesto v	Počet novovytvorených kapacít	SK-C[C6]-R[R1]-T[C6.3]

	materskej škole alebo u iných poskytovateľov predprimárneho vzdelávania od 3 rokov.		
7	Reforma 1: Reforma obsahu a formy vzdelávania – Kurikulárna a učebnicová reforma	Schválenie definitívnej verzie nového kurikula pre všetky vzdelávacie cykly základných a nižších stredných škôl usporiadaného do viacročných vzdelávacích cyklov	SK-C[C7]-R[R1]-M[C7.1]
7	Reforma 2 : Príprava a rozvoj učiteľov na nové obsahy a formu výučby	Nadobudnutie účinnosti legislatívnych zmien, ktoré majú posilniť kvalitu zručností pedagogických a odborných zamestnancov a motivovať ich k celoživotnému profesijnému rozvoju	SK-C[C7]-R[R2]-M[C7.5]
		Percentuálny podiel vyškolených učiteľov, najmä v príprave na nové kurikulum, inkluzívnom vzdelávaní a digitálnych zručnostiach	SK-C[C7]-R[R2]-T[C7.6]
7	Investícia 2 : Dobudovanie školskej infraštruktúry	Odstránenie dvojzmennej prevádzky škôl	SK-C[C7]-I[I2]-T[C7.8]
8	Reforma 1: Zmena financovania vysokých škôl zavedením výkonnostných zmlúv	Zavedenie výkonnostných zmlúv	SK-C[C8]-R[R1]-M[C8.1]
8	Reforma 3: Nový prístup k akreditácii vysokoškolského vzdelávania	Percentuálny podiel vysokých škôl, ktoré požiadali o preverenie súladu vnútorných systémov kvality a študijných programov so štandardami	SK-C[C8]-R[R3]-T[C8.5]
8	Reforma 5: Koncentrácia excelentných vzdelávacích a výskumných kapacít	Dokončenie procesu spájania výskumných celkov.	SK-C[C8]-R[R5]-M[C8.8]
8	Investícia 1: Podpora pri strategickom rozvoji vysokých škôl	Zrekonštruovaná plocha vysokých škôl a internátov s úsporou primárnej energie vyššou ako 30 % (v m ²)	SK-C[C8]-I[I1]-T[C8.10]
9	Investícia 2: Podpora spolupráce firiem, akademického sektora a organizácií výskumu a vývoja	N/A	SK-C[C9]-I[I2]
9	Investícia 3: Excelentná veda	Vyhlásenie výziev na podporu excelentných výskumných pracovníkov	SK-C[C9]-I[I3]-M[C9.9]

9	Investícia 6: Finančné nástroje na podporu inovácií	Spustenie a implementácia finančných nástrojov na podporu inovácií	SK-C[C9]-I[I6]-M[C9.18]
11	Reforma 4: Optimalizácia siete akútnej zdravotnej starostlivosti a nová definícia neodkladnej zdravotnej starostlivosti	Úprava zákona o optimálnej sieti záchranej zdravotnej služby a nová definícia neodkladnej zdravotnej starostlivosti	SK-C[C11]-I[I4]-M[C11.6]
11	Investícia 4 – Výstavba a obnova staníc záchranej zdravotnej služby (ZZS)	Počet vybudovaných alebo zrekonštruovaných staníc záchranej zdravotnej služby	SK-C[C11]-I[I4]-M[C11.13]
12	Investícia 7: Humanizácia oddelení v ústavnej starostlivosti	Kapacita pacientov v premenených miestnostiach v ústavnej psychiatrickej starostlivosti.	SK-C[C12]-I[I7]-T[C12.5]
12	Investícia 8: Vzdelávanie odborníkov v rezorte zdravotníctva	Počet pracovníkov v zdravotníctve, ktorí absolvovali odbornú prípravu v oblasti duševného zdravia	SK-C[C12]-I[I8]-T[C12.6]
13	Investícia 2: Rozšírenie a obnova kapacít následnej starostlivosti a ošetrovateľskej starostlivosti	Vytvorenie lôžok následnej starostlivosti rekonštrukciou existujúcich akútnych a chronických lôžok (ukazovateľ: minimálny počet zrekonštruovaných lôžok následnej starostlivosti)	SK-C[C13]-I[I2]-T[C13.12]
13	Investícia 3: Posilnenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti	Rozšírenie a obnova kapacít pobytovej paliatívnej starostlivosti (ukazovateľ: počet vytvorených a obnovených lôžok)	SK-C[C13]-I[I3]-T[C13.13]
13	Reforma 1: Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno - zdravotná starostlivosť – Reforma integrácie a financovania dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti	Rozšírenie a obnova siete mobilných hospicov (ukazovateľ: počet nových a prestavaných poskytovateľov)	SK-C[C13]-R[R1]-M[C13.2]
14	Investícia 1: Zníženie regulačného zaťaženia podnikania	Pravidlo 1in-2out, ex-ante hodnotenie s cieľom zabrániť goldplatingu a ex-post hodnotenie existujúcich regulácií	SK-C[C14]-I[I1]-M[C14.2]
16	Investícia 2: Vybavenie a digitalizácia Policajného zboru	Elektronizácia postupov udeľovania povolení na pobyt s cieľom zjednodušiť postupy pre verejnosť	SK-C[C16]-I[I2]-M[C16.8]

2.4 – Zoznam opatrení v kapitole REPowerEU

Komponent	Názov opatrenia
REPowerEU	Reforma 1: Podpora udržateľnej energetiky
REPowerEU	Reforma 2: Podpora zelenej transformácie v oblasti OZE
REPowerEU	Investícia 1: Modernizácia a digitalizácia prenosovej sústavy a regionálnych distribučných sústav
REPowerEU	Reforma 3: Podpora vzniku databázy a systému výmeny údajov o energetickej hospodárnosti budov
REPowerEU	Reforma 4: Reforma spravovania budov štátnej správy
REPowerEU	Investícia 2: Zlepšenie energetickej hospodárnosti a efektívnosti štátnych budov ("Rýchle opatrenia")
REPowerEU	Investícia 3: Doplnenie alokácie investície 2 komponentu 2 Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov
REPowerEU	Reforma 5: Projektová podpora obnovy rodinných domov v teréne
REPowerEU	Investícia 4: Podpora obnovy domácností ohrozených energetickou chudobou
REPowerEU	Investícia 5: Rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy
REPowerEU	Investícia 6: Podpora ekologickej osobnej dopravy
REPowerEU	Reforma 6: Podpora vzdelávania a rozvoja zručností pre zelenú transformáciu
REPowerEU	Investícia 7: Podmienky na vzdelávanie a rozvoj zručností pre zelenú transformáciu
REPowerEU	Investícia 8: Podpora kapacít a komunikácie investícia 4 komponent 16

ČASŤ 3: DOPLNKOVOSŤ A IMPLEMENTÁCIA PLÁNU

1. Súlady s inými iniciatívami

Vychádzajúc z čl. 17 nariadenie (EÚ) 2021/241 zostáva POO aj po zmenách uvedených v aktualizácii (detailnejšie uvedené v kapitole 2) v súlade so všetkými pôvodne určenými iniciatívami:

Národný energetický a klimatický plán

Opatrenia komponentov 1-4 v oblasti politiky zelená ekonomika sú aj po zmenách v rámci aktualizácie POO v súlade s Integrovaným národným energetickým a klimatickým plánom 2021-2030 (ďalej len „INEKP“), rešpektujúc záväzky vyplývajúce z členstva v EÚ a participáciu Slovenskej republiky na medzinárodných dohodách, napr. na Parížskej dohode o zmene klímy.

Nové opatrenia v rámci kapitoly REPowerEU sú v súlade s konkrétnymi cieľmi určenými v rámci INEKP.

Mechanizmus spravodlivej transformácie

Zmeny uvedené v aktualizácii nespôsobujú nesúlady medzi POO a Mechanizmom spravodlivej transformácie (ďalej len „MST“).

Komponent 4: Dekarbonizácia priemyslu, ktorý priamo reaguje na ciele zníženia čistých domácich emisií skleníkových plynov do roku 2030 v porovnaní s rokom 1990 aspoň o 55% a zároveň účinného a spravodlivého dosiahnutia klimatickej neutrality EÚ do roku 2050. Ukončenie výroby elektrickej energie z uhlia v elektrárni Nováky a transformácia regiónu Hornej Nitry (reforma 1), ktorá priamo súvisí s cieľmi MST, bola v rámci implementácie POO úspešne ukončená. Zároveň investícia s cieľom dekarbonizácie priemyslu zostala aktualizáciou POO nedotknutá a naďalej adresuje ciele MST.

Partnerská dohoda

Partnerská dohoda bola ako základný východiskový dokument pre implementáciu fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027 schválená Európskou komisiou dňa 18.7.2022, teda v čase, keď už bol POO schválený a jeho implementácia už prebiehala. POO predpokladal zadefinovanie prioritných oblastí podpory a základných deliacich línií medzi POO a fondami EÚ v zmysle prílohy 3.1 POO „Štruktúra komparácie opatrení k synergiám pre Plán obnovy a odolnosti SR a Fondy EÚ“. V schválenej Partnerskej dohode boli vykonané menšie zmeny, avšak dodržiavanie zásady doplnkovosti podľa čl. 9 nariadenia (EÚ) 2021/241 ostalo zachované. NIKA a Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (ďalej len „MIRRI SR“), ktoré je zodpovedné za implementáciu Fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027, úzko spolupracujú za účelom riadnej implementácie zásady doplnkovosti a táto spolupráca bude aplikovaná aj v prípade opatrení v rámci kapitoly REPowerEU.

V nadväznosti na schválenie Partnerskej dohody bol 22.11.2022 zo strany Európskej komisie schválený aj Program Slovensko 2021 – 2027, ktorý definuje kľúčové oblasti podpory politiky súdržnosti v programovom období 2021 – 2027, rozdelených do piatich tematických cieľov. Za účelom dodržiavania zásady doplnkovosti pri implementácii POO, ako aj fondov EÚ, bol následne vládou SR schválený Systém implementácie synergií a komplementarít medzi Partnerskou dohodou Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, Programom Slovensko, POO a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR, ktorý definuje základné postupy pri zabezpečovaní synergií a komplementárnych účinkov v rámci spomenutých nástrojov podpory.

Súlady s európskym semestrom

Zmeny uvedené v aktualizácii sú v súlade s Odporúčaniami EÚ pre jednotlivé krajiny z rokov 2020 a 2019. Ambícia reforiem, ktoré priamo adresovali oblasti politik identifikovaných v týchto odporúčaníach bola zachovaná. Detailnejšie vysvetlenie k adresovaniu odporúčaní vyplývajúcich z európskeho semestra je identifikované v kapitole 1.

Doplnené opatrenia, ktoré sú súčasťou kapitoly REPowerEU, zároveň adresujú Odporúčania EÚ pre jednotlivé krajiny z roku 2022 (viac v kapitole REPowerEU).

2. Doplnkovosť financovania

Opatrenia týkajúce sa dodržiavania zásady doplnkovosti financovania, ktoré sú uvedené v POO, zostávajú v platnosti aj po revízii POO. Nad rámec týchto opatrení boli prijatím zákona č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o mechanizme“) posilnené úlohy NIKA pri koordinácii podpory z prostriedkov mechanizmu s inými nástrojmi podpory financovanej z rozpočtu EÚ.

V nadväznosti na schválený právny rámec bol v rámci spolupráce medzi NIKA a MIRRI SR vytvorený riadiaci výbor pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov medzi mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a fondmi EÚ, Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondami (ďalej len „EŠIF“), resp. ostatnými nástrojmi podpory EÚ. Riadiaci výbor vykonáva koordináciu synergických účinkov a komplementarít s cieľom zabezpečiť spoločné plánovanie a zvýšenie účinnosti investícií a reforiem POO ako aj opatrení financovaných z fondov EÚ, EŠIF a iných programov podpory poskytnutej Slovenskej republike z rozpočtu EÚ.

Pod riadiacim výborom boli zriadené pracovné skupiny, v ktorých sú zastúpené všetky relevantné subjekty a ktorých hlavnou úlohou je navrhovať a najmä detailne upresňovať deliace línie medzi fondami EÚ a EŠIF na jednej strane a POO na strane druhej. Rovnako pracovné skupiny spolupracujú s riadiacim výborom na optimalizácii koordinácie synergických a komplementárnych účinkov s rôznymi ďalšími programami podpory.

Riadiaci výbor a pracovné skupiny pod ním zriadené pristupujú pri posudzovaní opatrení POO z pohľadu ich synergických a komplementárnych účinkov rovnako vo vzťahu k fondom EÚ pre programové obdobie 2021 – 2027, k EŠIF v rámci programového obdobia 2014 – 2020, ako aj vo vzťahu k podpore z iných podpory financovanej z prostriedkov z rozpočtu EÚ. V rámci spolupráce riadiaceho výboru so všetkými relevantnými partnermi sú za účelom správnej implementácie opatrení POO deliace línie medzi všetkými relevantnými nástrojmi podpory priebežne aktualizované.

Za účelom predchádzania dvojitému financovaniu boli nad rámec opatrení uvedených v POO na národnej úrovni prijaté aj ďalšie opatrenia. V nadväznosti na uznesenie vlády č. 784/2021 zo dňa 22.12.2021 k Systému implementácie Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, NIKA a MIRRI SR v spolupráci s vykonávateľmi ako aj so všetkými relevantnými partnermi pripravili materiál k deliacim líniám medzi POO a fondami EÚ, ktorý je dôležitým nástrojom na predchádzanie dvojitému financovaniu pri implementácii POO a fondov EÚ.

Aj Systém implementácie Plánu obnovy a odolnosti SR (ďalej len „SIPOO“) v nadväznosti na zákon o mechanizme definuje základné úlohy a postupy pre subjekty zapojené do implementácie POO pri predchádzaní a overovaní možného dvojitého financovania.

3. Efektívna implementácia

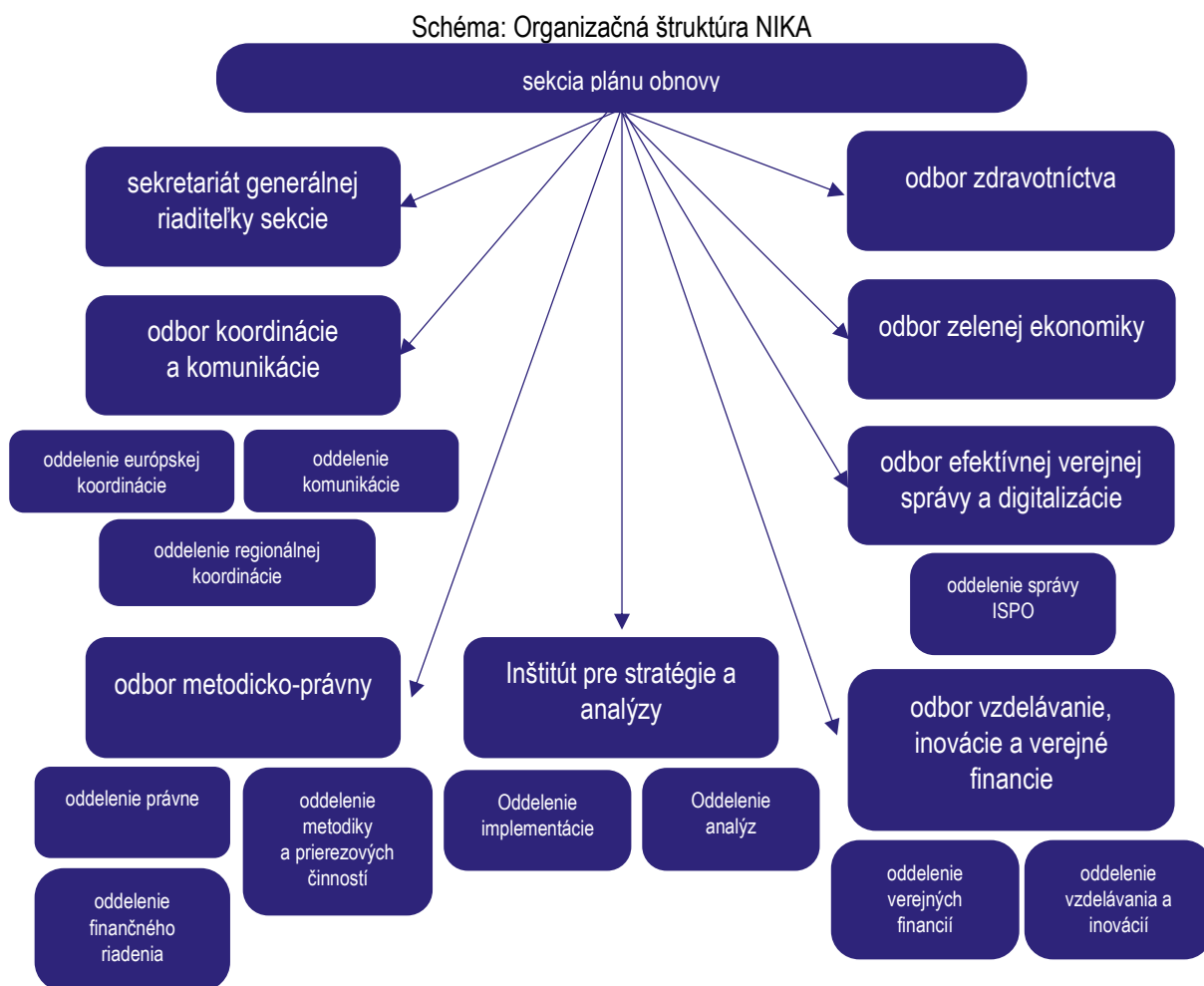
Inštitucionálna štruktúra a implementačné pravidlá pre POO sú upravené v súčasnosti na národnej úrovni zákonom o mechanizme a v nadväzujúcom metodickom dokumente, v SIPOO. Zákon o mechanizme je účinný od 31.12.2021 a k rovnakému dátumu bol vydaný aj SIPOO. Pri prijímaní týchto dokumentov došlo z dôvodu zjednodušenia a zefektívnenia implementačných pravidiel k niektorým menším zmenám oproti plánovaným postupom, ktoré však nemajú žiaden podstatný vplyv na nastavené implementačné pravidlá popísané v pôvodnej verzii POO.

Implementačná prax poukázala na potrebu zmeny prístupu k budovaniu administratívnych kapacít. Pôvodne sa predpokladalo, že implementácia POO si bude vyžadovať menšiu administratívnu náročnosť ako implementácia EŠIF. Z požiadaviek na implementáciu POO, ktoré boli členským štátom komunikované až po predložení POO a aj samotná implementácia ukázali vyššiu administratívnu náročnosť. Toto sa prejavuje aj vo zvýšení nárokov na financovanie administratívnych kapacít a potrebu zabezpečiť väčšiu alokáciu finančných prostriedkov určených na krytie týchto výdavkov.

Vyššie nároky na administratívne kapacity súvisia aj s plánovanými opatreniami v rámci kapitoly REPowerEU.

Pokiaľ ide o zabezpečenie dostatočných administratívnych kapacít NIKA a vykonávateľov, v porovnaní s plánovaným implementačným organizačným zabezpečením POO došlo k menej významným zmenám, ktoré nemajú vplyv na schopnosť efektívne implementovať opatrenia POO (napr. zmeny v osobe vykonávateľa, interné zmeny organizačnej štruktúry vykonávateľov a NIKA a pod.).

V súvislosti s administratívnymi kapacitami NIKA dávame do pozornosti zmenu v organizačnej štruktúre NIKA.

Treba upozorniť aj na zmeny v oblasti nastavenia finančných tokov.

Pôvodne sa uvažovalo s tým, že prostriedky mechanizmu na implementáciu POO bude vykonávateľom poskytovať NIKA. Tieto postupy sa zjednodušili. Na implementáciu POO sa vykonávateľom priamo v štátnom rozpočte rozpočtujú príslušné výdavky.

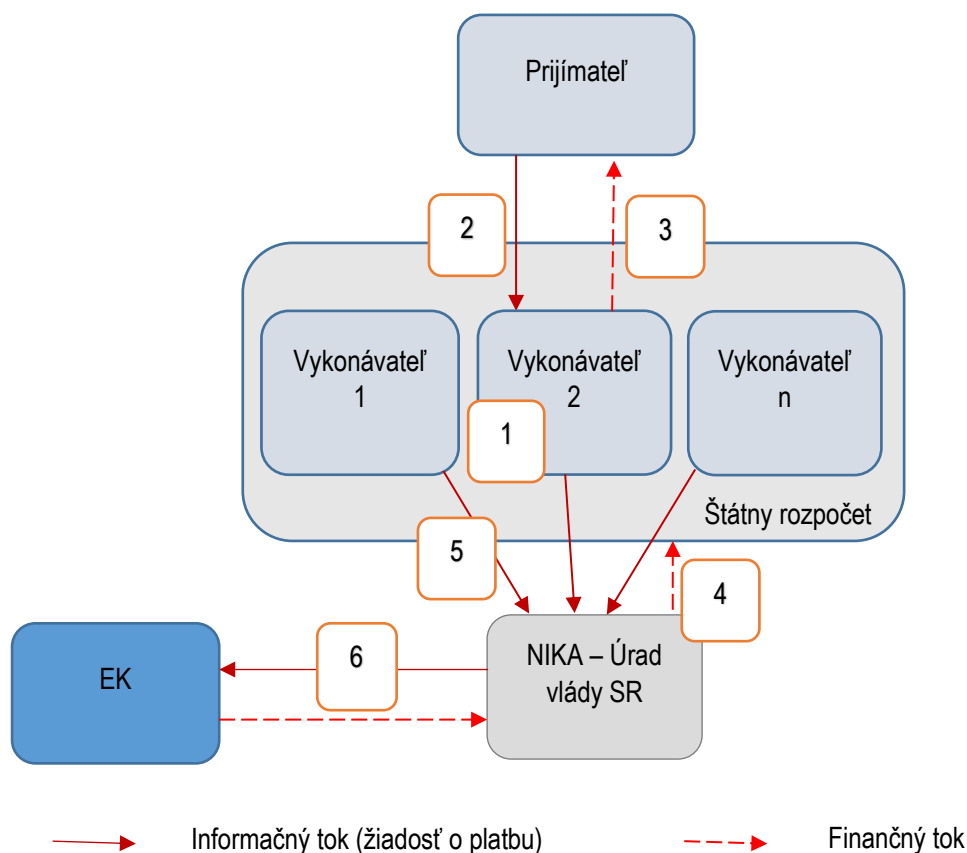
Uvedená zmena má vplyv aj na úlohy NIKA v oblasti kontroly, ktoré sú popísané v kapitole 3 v časti 4 a 6 POO. NIKA preto nevykonáva na úrovni vykonávateľov kontrolu v súvislosti s poskytovaním prostriedkov mechanizmu vykonávateľovi a kontrolná činnosť NIKA sa týka len výkonu dohľadu nad plnením úloh vykonávateľov pri implementácii POO.

Finančné toky popísané pôvodne v kapitole č. 3 v časti 4.5 sa upravili nasledovne:

Orgánom zodpovedným za zabezpečovanie, usmerňovanie a riadenie finančných tokov na národnej úrovni aj vo vzťahu k Európskej komisii je NIKA. NIKA zabezpečuje prípravu a zasielanie žiadostí o vyplatenie finančného príspevku Európskej komisii, vrátane vyhlásenia riadiaceho subjektu a predkladanie súhrnu vykonaných auditov.

Slovenská republika bude na národnej úrovni využívať systém financovania vychádzajúci z existujúcich rozpočtových procesov, ktorý zabezpečí likviditu vykonávateľov na úhradu žiadostí o platbu prijímateľov. NIKA a vykonávateľia sa pri realizovaní finančných tokov riadia zákonom o mechanizme 368/2021 Z.z., zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a SIPOO.

Schéma: Finančné toky na národnej úrovni

Popis schémy finančných tokov na národnej úrovni:

1. Vykonávateľ rozpočtuje vo svojej kapitole v štátnom rozpočte prostriedky určené na vykonávanie POO, z ktorých realizuje úhradu prijímateľovi.
2. Po uzavretí zmluvy medzi prijímateľom a vykonávateľom, prijímateľ predkladá žiadosti o platbu vykonávateľovi.
3. Vykonávateľ vykoná administratívnu finančnú kontrolu a základnú finančnú kontrolu, prípadne aj finančnú kontrolu na mieste, ktorou sa overí splnenie podmienok pre poskytnutie prostriedkov mechanizmu vyplývajúcich z právnych predpisov SR a EÚ a zo zmluvy medzi prijímateľom a vykonávateľom. Vykonávateľ poskytuje prostriedky mechanizmu prijímateľovi na účely dosiahnutia míľnikov a cieľov určených v POO. Príspevok samotného prijímateľa k plneniu míľnikov a cieľov je s prijímateľom dohodnutý v zmluve o poskytnutí prostriedkov mechanizmu.
4. NIKA prevádza prostriedky prijaté od Európskej komisie (poskytnuté predfinancovanie alebo vyplatenie finančného príspevku) do príjmov štátneho rozpočtu. Tieto prostriedky zdrojovo kryjú výdavky vynaložené vykonávateľmi na implementáciu POO.
5. Vykonávateľ v dohodnutých intervaloch predkladá NIKA pre účely monitorovania a hodnotenia informácie o implementácii investícií a reforiem, o plnení míľnikov a cieľov a o využití prostriedkov. Cieľom je okrem iného zabezpečiť, že pre účely implementácie mechanizmu bude na národnej úrovni dostatok finančných prostriedkov a implementácia mechanizmu bude prebiehať v súlade s časovým harmonogramom dohodnutým s Európskou komisiou.

Pre účely prípravy žiadosti o vyplatenie finančného príspevku vykonávateľ predkladá NIKA čiastkové vyhlásenie riadiaceho subjektu. Zároveň deklaruje splnenie míľnikov a cieľov naviazaných na platbu prostriedkov mechanizmu.

6. NIKA vypracuje žiadosť o vyplatenie finančného príspevku a vyhlásenie riadiaceho subjektu, ktoré sa predkladajú Európskej komisii, najmä na základe údajov predložených vykonávateľmi.

Žiadosť o platbu a vyhlásenie riadiaceho subjektu pripravuje NIKA a podpisuje ich generálny riaditeľ sekcie plánu obnovy (NIKA). Žiadosť o vyplatenie finančného príspevku sa predkladá Európskej komisii v intervale spravidla dvakrát do roka. V žiadosti NIKA deklaruje splnenie míľnikov a cieľov naviazaných na platbu prostriedkov mechanizmu. K žiadosti o platbu a vyhláseniu riadiaceho subjektu priloží NIKA pred ich odoslaním Európskej komisii aj súhrn vykonaných auditov predložený Ministerstvom financií SR ako orgánom zabezpečujúcim audit.

Pokiaľ ide o plánované využitie finančných nástrojov, boli dopracované implementačné pravidlá využívania finančných nástrojov. Tie sú upravené v § 18 až 20 zákona o mechanizme a v kapitole 8 SIPOO. Finančné nástroje v POO môžu mať podobu úverov, záruk, ekvity, kvázi-ekvity alebo ich kombinácie, ako aj kombinácie s grantovou podporou v rámci jedného finančného produktu. Konkrétne sektory, pri ktorých sa zvažuje financovanie z finančných nástrojov, sú uvedené v jednotlivých komponentoch POO. Použitie finančných nástrojov je však možné v budúcnosti aj v iných komponentoch, ak sa ukáže, že je to efektívnejšie a je to v súlade s trhovými medzerami.

Rovnaká implementačná štruktúra a rovnaké implementačné pravidlá, aké boli indikované v kapitole 3 v časti 4 POO s vyššie uvedenými zmenami budú uplatňované aj po revízii POO pri implementácii všetkých opatrení POO, vrátane opatrení REPowerEU.

4. Konzultačný proces so zainteresovanými stranami

Konzultačný proces pri príprave aktualizácie POO bol nastavený v súlade s princípom transparentnosti a čo najširšieho zapojenia relevantných partnerov vo všetkých štádiách prípravy rešpektujúc časový rámec daný legislatívou EÚ. Konzultačný proces ku kapitole REPowerEU je bližšie popísaný v samostatnej časti v kapitole REPowerEU.

Informovanie vykonávateľov

Kľúčovým elementom konzultačného procesu prípravy aktualizácie POO bola samotná komunikácia s vykonávateľmi opatrení, ktorí disponujú vstupmi z implementačnej praxe. Vykonávatelia jednotlivých opatrení POO boli v každom bode informovaní o najaktuálnejších usmerneniach v procese aktualizácie prostredníctvom Medzirezortnej koordinačnej platformy (pravidelné stretnutie všetkých vykonávateľov POO spravidla na úrovni štátnych tajomníkov), na ktorej sa mali možnosť vyjadriť, diskutovať a klásť otázky týkajúce sa procesu a obsahu aktualizácie v súlade s čl. 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241. Vykonávatelia jednotlivých opatrení boli zároveň zahrnutí do prípravy aktualizácie POO prostredníctvom pravidelných stretnutí na technickej úrovni.

Zapojenie odbornej verejnosti a sociálnych partnerov

V reakcii na ruskú vojenskú agresiu na Ukrajine a postupný zber údajov o jej potenciálnych sociálnych a ekonomických dopadoch vo vzťahu k potenciálnej aktualizácii POO prebehla diskusia s vybranými zástupcami odbornej verejnosti v pozícii poradného zboru predsedu vlády – tzv. Strategická rada pre implementáciu Plánu obnovy. Na stretnutí 22.3.2022 boli diskutované potenciálne dopady ruskej agresie na Ukrajinu a rastúcej inflácie na implementáciu opatrení POO a konzultované možné riešenia v rámci aktualizácie POO, podľa právneho základu určeného v nariadení (EÚ) 2021/241.

Proces a predmet aktualizácie POO bol zároveň diskutovaný v rámci zasadnutia Rady vlády pre Plán obnovy Slovenskej republiky (25.11.2022), ktorá je oficiálnym poradným orgánom vlády Slovenskej republiky. Členmi Rady sú zástupcovia odbornej verejnosti, sociálni partneri a neziskový sektor, ktorým boli vopred zaslané podklady týkajúce sa plánovanej aktualizácie POO. Členovia Rady o procese a predmete aktualizácie viedli diskusiu a vyjadrili návrhy, ktoré NIKA zohľadnila pri formálnom predložení aktualizácie Európskej komisii.

Medzirezortné pripomienkové konanie

V rámci prípravy aktualizácie POO NIKA predložila návrh zmien do štandardného medzirezortného pripomienkového konania. V rámci tohto procesu sa do verejnej konzultácie mohli zapojiť zástupcovia verejne pripomienkujúcich subjektov, mimovládnych organizácií a záujmových skupín a verejnosť. Do pripomienkového konania bolo doručených 233 pripomienok, ktoré NIKA spracovala, a to ich akceptovaním alebo riadnym odôvodnením ich nezpracovania v prípade chýbajúcej relevantnosti. V rámci vyhodnocovania pripomienok prebehli rozporové konania so subjektmi, ktoré predložili zásadné pripomienky. Diskusia, ktorá prebehla a jej výsledky boli taktiež zapracované do finálneho znenia aktualizácie POO.

5. Kontrola a audit

Systém kontroly a auditu, upravený v kapitole 3 v časti 6 POO, ostáva aj naďalej v platnosti a vzťahuje sa na všetky opatrenia POO, vrátane opatrení v rámci kapitoly REPowerEU.

Tak, ako je uvedené v úvode kapitoly 3 v časti 6.1.1 POO, pri overovaní vykonávania mechanizmu sa uplatňuje systém kontrol upravený zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a audite“).

Zákon o finančnej kontrole a audite je všeobecným predpisom pre výkon finančnej kontroly a auditu. Zákon upravuje základné pravidlá, ciele a spôsob vykonávania finančnej kontroly. Subjekty zapojené do implementácie mechanizmu, a to:

- NIKA;
- vykonávateľ;
- sprostredkovateľ (pokiaľ bude poverený vykonávateľom na vykonávanie tejto časti úloh na základe zmluvy uzavretej s vykonávateľom);

sú v prípadoch, ak realizujú finančnú operáciu (príjem, poskytnutie alebo použitie verejných financií, právny úkon alebo iný úkon majetkovej povahy), povinné vykonávať finančnú kontrolu a postupovať podľa zákona o finančnej kontrole a audite.

Dôvodom, že NIKA, vykonávateľ a sprostredkovateľ sú povinní postupovať podľa zákona o finančnej kontrole a audite, je skutočnosť, že v zmysle národnej legislatívy sú tieto subjekty považované za orgány verejnej správy a prostriedky mechanizmu sú považované za verejné prostriedky.

Povinnosť orgánu verejnej správy vykonávať finančnú kontrolu pri poskytovaní prostriedkov mechanizmu vyplýva priamo zo zákona o finančnej kontrole a audite. Ustanovenia zákona o mechanizme týkajúce sa výkonu finančnej kontroly zo strany NIKA a vykonávateľov majú primárne deklaratórny charakter a pri relevantných úlohách týkajúcich sa kontroly odkazujú na zákon o finančnej kontrole a audite.

Postupy subjektov implementujúcich POO v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ ako aj postupy súvisiace s prevenciou, odhaľovaním a riešením závažných nezrovnalostí sú upravené v POO, zákone o mechanizme a SIPOO. SIPOO je pravidelne aktualizovaný tak, aby čo najlepšie zohľadňoval požiadavky Európskej komisie na interný kontrolný systém Slovenskej republiky ako prijímateľa. Tieto postupy ostávajú v platnosti pre všetky opatrenia POO, vrátane opatrení v rámci kapitoly REPowerEU.

Systém auditu popísaný v kapitole 3 v časti 6.2 POO ostáva zachovaný a bude sa vzťahovať na všetky opatrenia POO aj po revízii, vrátane dodatočných opatrení v rámci kapitoly REPowerEU. Ministerstvo financií SR ako orgán zodpovedný za zabezpečenie výkonu auditu však mierne upravil pôvodne popísaný systém auditu tak, aby bola zohľadnená implementačná prax a doterajšie skúsenosti z výkonu auditu.

Audit sa rovnako ako finančná kontrola vykonáva procesne podľa zákona o finančnej kontrole a audite, a to ako vládny audit.

Prístup k výkonu auditu je upravený v stratégii auditu. Sekcia auditu a kontroly Ministerstva financií SR, Úrad vládneho auditu, prípadne iná právnická osoba budú vykonávať audity v rámci mechanizmu podľa vypracovaného ročného plánu, ktorý zostaví sekcia auditu a kontroly.

Audit je vykonávaný vo forme systémového auditu a auditu prípadov podpory investícií a reforiem. Cieľom systémového auditu je najmä získanie primeraného uistenia o nastavení a fungovaní systému vnútornej kontroly v rámci POO v súlade s kľúčovými požiadavkami podľa prílohy I Dohody o financovaní. Cieľom auditu prípadov podpory investícií a reforiem je najmä získanie primeraného uistenia, že:

- míľniky a ciele boli uspokojivo splnené a informácie o plnení príslušných míľnikov a cieľov sú úplné, presné a spoľahlivé a
- finančné prostriedky boli použité v súlade s uplatniteľnými pravidlami, najmä pokiaľ ide o predchádzanie, odhaľovanie a nápravu podvodu, korupcie, konfliktu záujmov a dvojitého financovania.

Audit na úrovni NIKA a na úrovni vykonávateľov bude vykonávaný na základe výsledkov rizikovej analýzy v súlade so schválenou Stratégiou auditu mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Na základe vykonaných auditov vypracováva Ministerstvo financií SR súhrn auditov, ktorý je podkladom k žiadosti o vyplatenie finančného príspevku predkladanej Európskej komisii. Pri príprave súhrnu auditov vychádza ministerstvo z údajov v informačnom systéme pre evidenciu auditov. Exporty údajov z tohto informačného systému nie je zo strany ministerstva potrebné predkladať NIKA pre účely prípravy žiadosti o vyplatenie finančného príspevku, keďže z dôvodu zjednodušenia postupov bolo dohodnuté, že súhrn auditov pre NIKA vypracuje samo Ministerstvo financií SR.

Nezávislosť auditu je ukotvená v zákone o finančnej kontrole a audite, podľa ktorého musí byť organizačný útvar vykonávajúci audit funkčne a organizačne oddelený a nezávislý od iných relevantných organizačných útvarov. Na základe tohto ustanovenia sú v rámci organizačnej štruktúry Ministerstva financií SR organizačné útvary sekcie auditu a kontroly vykonávajúce audit funkčne a organizačne oddelené a nezávislé od ostatných organizačných útvarov Ministerstva financií SR (vrátane organizačných útvarov, ktoré plnia úlohy Ministerstva financií SR ako vykonávateľa). V rámci organizačného poriadku Ministerstva financií SR sú detailne uvedené zodpovednosti príslušných organizačných útvarov, pričom žiadny organizačný útvar okrem sekcie auditu a kontroly nemá právomoc akýmkoľvek spôsobom zasahovať do výkonu auditu mechanizmu, ani do hodnotenia kvality.

Ministerstvo financií SR okrem iného zabezpečuje aj implementáciu investície 4 v komponente 16 POO, ktorého cieľom je aj financovanie administratívnych kapacít potrebných pre výkon auditu. Implementačné pravidlá záväzné pre vykonávateľa a sprostredkovateľa sa na Ministerstvo financií SR a Úrad vládneho auditu vzťahujú výlučne pokiaľ ide o financovanie z prostriedkov mechanizmu. Všetky postupy sú nastavené tak, aby implementácia tejto investície nemala vplyv na nezávislé postavenie týchto subjektov pri výkone auditu.

Zabezpečovanie nápravy v súvislosti s podvodmi, korupciou a iným poškodzovaním finančných záujmov EÚ vo väzbe na implementáciu plánu obnovy

Všetky ustanovenia týkajúce sa potreby zabezpečenia nápravy v súvislosti so závažnými nezrovnalosťami a iným poškodzovaním finančných záujmov EÚ pri implementácii POO ostávajú v platnosti a budú sa rovnako uplatňovať aj v rámci opatrení zadefinovaných v novej kapitole REPowerEU.

Informačné systémy na národnej úrovni

Všetky procesy súvisiace s implementáciou POO budú na národnej úrovni podporované informačným a monitorovacím systémom POO a spracovanie účtovných záznamov a výstupov súvisiacich s poskytovaním a používaním prostriedkov mechanizmu bude zabezpečené prostredníctvom dostupných ekonomických/účtovných systémov.

6. Komunikácia

Komunikačná stratégia POO si aj naďalej stanovuje za cieľ zabezpečiť zreteľnú viditeľnosť financovania jednotlivých reformných a investičných priorít zo strany Európskej únie a nastaviť efektívny spôsob komunikácie pri informovaní, realizácii a propagácii komunikačných aktivít. Zároveň je aj naďalej kľúčové zabezpečiť, aby sa informácie o cieľoch POO a jeho možnostiach financovania rozšírili medzi potenciálnych prijímateľov a všetky zainteresované strany.

Zabezpečenie vizibility EÚ

V záujme zabezpečenia dostatočnej vizibility Európskej únie, podľa čl. 34 (2) nariadenia (EÚ) 2021/241, NIKA vytvorila jednotnú komunikačnú metodiku pre príjemcov, sprostredkovateľov a vykonávateľov reforiem, ktorá je zhrnutá v SIPOO ako aj v predlohe zmluvy medzi vykonávateľom a prijímateľom a na webovom sídle plánu obnovy. NIKA o tejto povinnosti pravidelne diskutuje so všetkými vykonávateľmi.

Etapy komunikačnej stratégie

Po úvodnej kampani zrealizovanej vďaka Nástroju technickej podpory („Technical Support Instrument“) s cieľom priblížiť POO širokému spektru verejnosti a vyzdvihnúť jeho najväčšie priority (vzdelávanie, zdravotníctvo, spravodlivosť), sa komunikácia POO sústreďuje na konkrétne opatrenia v nadväznosti na ich hlavné aktualizáčn é momenty za účelom splnenia jednotlivých míľnikov alebo cieľov.

Komunikačné nástroje, kanály a aktivity

Za účelom čo najširšieho informovania o POO, NIKA využíva široké portfólio komunikačných kanálov a nástrojov vrátane komunikácie s médiami, mediálnej inzercie, priamej komunikácie prostredníctvom newslettera, sociálnych sietí, aktivít v regiónoch či cez svoje webové sídlo.

Pre zabezpečenie verejnej kontroly a v záujme transparentnosti, NIKA využíva webové sídlo ako hlavný informačný hub so všetkými informáciami, ktoré sa týkajú POO vrátane stavu opatrení vo forme semaforu ako aj s harmonogramom všetkých výziev, s ktorými v rámci POO počítajú jednotliví vykonávatelia. Vykonávatelia zároveň zverejňujú a aktualizujú harmonogramy výziev ako aj konkrétne výzvy na svojich webových sídlach a zverejňujú zoznamy žiadateľov, ktorí splnili alebo nespĺnili podmienky poskytnutia prostriedkov mechanizmu. Povinnosť zverejniť uvedené zoznamy im ukladá SIPOO.

Predchádzanie, odhaľovanie a riešenie podvodov, korupcie a konfliktu záujmov

NIKA využíva existujúcu komunikačnú sieť vytvorenú zo všetkých zástupcov komunikačných alebo tlačových útvarov vykonávateľov POO s cieľom zabezpečiť konzistentnú komunikáciu POO ako celku a zároveň tak, aby sa venovala osobitá pozornosť predchádzaniu, odhaľovaniu a riešeniu podvodov, korupcie a konfliktu záujmov. S rovnakým cieľom NIKA na svojom webovom sídle vytvorila formulár na nahlasovanie podvodného správania, v ktorom je možné podať anonymný podnet súvisiaci s realizáciou POO.

Rozpočet

Komunikačné aktivity sa aj naďalej sústreďujú na kľúčové priority a opatrenia v POO, medzi ktoré pribudnú aj opatrenia zahrnuté v kapitole REPowerEU. Tieto, rovnako ostatné komunikačné aktivity súvisiace s existujúcimi opatreniami, budú financované z existujúceho rozpočtu v rámci investície 4 *Posilnenie administratívnych kapacít na rôznych úrovniach verejnej správy* v komponente 16 *Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva*. Tieto náklady budú aj naďalej jasne a špecificky prepojené s kľúčovými reformami a investíciami.

7. Predbežné financovanie

Po prijatí vykonávacieho rozhodnutia uvedeného v článku 20 ods. 1 a článku 21 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 Radou by Slovenská republika chcela požiadať o maximálne dve predbežné platby v celkovej výške 20 % dodatočného financovania požadovaného na financovanie kapitoly REPowerEU.

Slovenská republika si je vedomá toho, že v možnom rozsahu a v závislosti od dostupných zdrojov sa predbežné financovanie vyplatí najviac v dvoch tranžiach; prvá platba predbežného financovania do dvoch mesiacov po uzavretí individuálneho právneho záväzku medzi Komisiou a Slovenskou republikou podľa článku 23 nariadenia (EÚ) 2021/241 a druhá platba predbežného financovania do dvanástich mesiacov od nadobudnutia účinnosti vykonávacieho rozhodnutia Rady, ktorým sa schvaľuje posúdenie plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU.

ČASŤ 4: CELKOVÁ SÚDRŽNOSŤ A PÔSOBNOSŤ PLÁNU

1. Súdržnosť

POO aj po svojej aktualizácii zostáva spoločnou reakciou krajín EÚ na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie COVID-19 a zároveň reakciou na ekonomické výzvy spôsobené dôsledkami vojenskej agresie Ruskej federácie na Ukrajinu, energetickou krízou a všeobecnou infláciou.

Zmeny, ktoré Slovenská republika v rámci aktualizácie POO predkladá, sú koherentnou reakciou na objektívne okolnosti (čl. 21 nariadenia (EÚ) 2021/241), ktoré znemožnili implementáciu opatrení POO tak, ako boli pôvodne naplánované, menovite zvýšenie cien materiálov, práce a narušenie dodávateľských reťazcov.

V rámci aktualizácie nebolo narušené tematické rozdelenie POO do šiestich kľúčových oblastí: vzdelávanie; veda, výskum a inovácie; zelená ekonomika; zdravie; verejná správa a digitalizácia a udržateľné verejné financie. Na šesť kľúčových oblastí aj naďalej nadväzuje osemnásť tematických komponentov s pridaním kapitoly REPowerEU.

Aj po zmenách obsiahnutých v rámci aktualizácie sú opatrenia v rámci POO vzájomne súdržné a v rámci princípu ich doplnkovosti je ich cieľom aj naďalej dosahovať významné a udržateľné zlepšenie v kľúčových oblastiach ovplyvňujúcich kvalitu života na Slovensku.

2. Rovnosť žien a mužov a rovnaké príležitosti pre všetkých

Aktualizácia POO, rovnako ako pôvodne predložený POO, naďalej zahŕňa princípy rovnosti žien a mužov a nediskriminácie. Predložené zmeny boli do aktualizácie zahrnuté rešpektujúc princípy zachovania príležitostí pre všetkých. Rovnosť žien a mužov bola v prípadoch znižovania cieľov konkrétnych opatrení v rámci aktualizácie POO zachovaná, využívajúc princíp proporcionality tak, aby ich zmena nemala negatívny dopad na rovnosť príležitostí z nich benefitovať.

3. Ekonomická, sociálna a inštitucionálna odolnosť

3.1 Strednodobé makroekonomické vplyvy

Hrubý domáci produkt (ďalej „HDP“) Slovenska v roku 2022 vzrástol o 1,7 %. Výkon ekonomiky potiahla spotreba domácností po odznení karanténnych obmedzení. Udržala sa nad úrovňou roku 2021 aj napriek 12 %-nej inflácií, keď spotrebiteľia čerpali z úspor a z protiinflačných transferov od vlády. V druhom polroku sa rozbehli investície odkladané v časoch pandémie, podporené boli čerpaním fondov EÚ. Exporty ostali počas roka tlmené problémami dodávateľských reťazcov a slabším dopytom zo zahraničia, na ktorý doľahol rast cien z dôvodu vojny.

Trh práce ostal odolný, no dynamika tvorby pracovných miest sa v priebehu roka postupne utlmovala. Disponibilná miera nezamestnanosti napriek energetickej kríze pokračovala v poklese a na konci roka 2022 dosiahla 6 %. Vysoké ceny energií a problémy v dodávateľských reťazcoch sa podpísali pod poklesy zamestnanosti v priemysle. V roku 2022 potiahol zamestnanosť prevažne sektor služieb, ktorý už dosiahol predpandemické hodnoty. K vyššej zamestnanosti prispeli aj odídenci z Ukrajiny, ktorých sa do konca roka zamestnalo zhruba 15 tisíc.

Vojna na Ukrajine zasiahla produkčnú i dopytovú stranu slovenskej ekonomiky. Prudký rast nákladov a problémy s dodávkami znižovali celkovú produktivitu v ekonomike. Neistotou a dvojcifernou infláciou tlmená spotrebná a investičná aktivita umožnila len mierne zatváranie negatívnej produkčnej medzery. Ekonomika ostala uviaznutá už tretí rok od pandémie pod svojim potenciálom. Rovnako sa podpísal pod slabší potenciálny rast silnejší negatívny vplyv demografie a ostal mierne nad jedným percentom.

Globálna inflácia a aj úzke hrdlá reťazcov začali koncom roka 2022 vo svete poľavovať a nervozita na trhoch sa vplyvom miernejšej zimy a dostatku zásob plynu vytrácala. Okrem počasia zabránili hlbšej recesii eurozóny na prelome rokov 2022 a 2023 aj opatrenia vlád na podporu firiem a domácností.

Na pozadí zvoľňujúcej ale stále silnej inflácie stúpne HDP Slovenska podľa marcovej prognózy Ministerstva financií SR v roku 2023 o 1,3 %. Polovicu rastu HDP má zabezpečiť rozbehnuté čerpanie prostriedkov alokovaných pre POO. Vládne transfery stabilizujú disponibilné príjmy nad úroveň inflácie a zabráni spomaleniu spotreby domácností. Spotrebiteľské ceny budú tlmené stanovenými maximálnymi cenami energií, no ceny potravín a služieb budú rásť silnejšie. Domácnosti sa vďaka vyšším príjmom odrazia od dna a budú akumulovať svoje úspory. Slovenské automobilky zatiaľ prispôsobujú výrobné zariadenia novým modelom a export zatiaľ nebude dobiehať stratené trhy z minulosti. Import bude navýšený nielen pre vyššiu súkromnú spotrebu a investície, ale aj pre dovoz stíhačiek v súvislosti s vyzbrojovaním krajín EÚ popri vojenskom konflikte za našimi hranicami.

Vo verejnej správe sa zvýšia mzdy vďaka ohlásenej valorizácii a kompenzáciám zdravotníkom. Rast nominálnych miezd nevbegne do mzdovej špirály, keďže mzdy budú dobiehať inflačný šok z rokov 2021 a 2022 dlhšie. Prognóza predpokladá, že ekonomiku v roku 2023 posilní dočerpanie fondov EÚ z končiaceho programového obdobia. Fondy EÚ v tandeme s rozbehnutým čerpaním POO posilnia mierne aj zamestnanosť. Zásluhou energetickej pomoci firmám a samosprávam sa vyhneme plošnému prepúšťaniu, no dynamika zamestnanosti ostane nízka. Nárast nákladov a slabší odbyť bude brániť rýchlejšiemu vzniku nových pracovných miest.

V rokoch 2024 a 2025 očakávame zrýchlenie tempa rastu slovenského HDP. Zahraničný obchod bude posilňovať a európske exporty potiahne silný dopyt z Číny. S novými modelmi budú prenikať slovenské automobilky postupne na zahraničné trhy a očakávame dobiehanie stratených trhových podielov. Čistý export bude ťahať našu ekonomiku počas toho ako bude vyprchávať negatívny šok z cien energií. Tempo rastu vyvrcholí v roku 2025 na úrovni 2,7 % pred ukončením čerpania zdrojov z POO.

Negatívne riziká prognózy prevažujú, nakoľko ďalšia agresia Ruskej federácie môže priniesť opätovný nárast cien poľnohospodárskych výrobkov, energií a dodatočný prenos do cien tovarov a služieb. Negatívnym rizikom je aj nečerpanie EÚ fondov a prostriedkov POO v porovnaní so súčasnými predpokladmi. Pozitívnym rizikom je silnejšia integrácia ľudí z Ukrajiny na domácom pracovnom trhu.

3.1.1. Vplyv revidovaného POO na strednodobom horizonte

Pre účely vyhodnotenie vplyvu revidovaného POO na strednodobom horizonte boli použité aktuálne reálie z februárovej makroekonomickej prognózy s aktualizovanými vplyvmi revidovaného POO (viac k metodike BOX 1). Alokácia revidovaného POO predpokladá, že realizácia výdavkov bude mať tvar obráteného U s vrcholom v roku 2024 a prevažujúca časť prostriedkov bude smerovať do investícií.

Tabuľka 1: Predpoklady realizácie výdavkov z revidovaného Plánu obnovy a odolnosti SR (mil. eur)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2021-2026
Plán obnovy spolu	6	49	1 662	2 479	1 871	343	6 410
Investície	1	5	1 426	2 233	1 682	289	5 636
Kompenzácie	2	29	120	131	110	36	429
Medzis potreba	3	11	85	83	52	18	253
Transfery	0	4	31	31	27	0	92

Prostriedky z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zvýšia do roku 2024 HDP Slovenska o 2,1 % a zamestnanosť o 1,0 %. Vplyv na HDP bude kopírovať trajektóriu čerpania a podporí ho najmä tvorba fixného kapitálu. Investície by mali byť v roku 2024 vďaka prostriedkom z POO o 11 % vyššie. Následne sa jeho vplyv na investície a HDP na konci horizontu spolu s ukončením čerpania zmierni. Trh práce zareaguje na stimul s ročným oneskorením. V roku 2024 bude celková zamestnanosť vyššia o 1 %, ku koncu horizontu čerpania prostriedkov predpokladáme spomaľovanie efektu. Ekonomické vplyvy prezentované v Tabuľka 2 a v Graf 1 Graf 2 sú odhadnuté

prognostickým modelom (viac v BOX 1) a abstrahujú od pozitívnych vplyvov štrukturálnych reforiem, ktoré sú súčasťou POO (prezentované v časti 1.2 Dlhodobé makroekonomické vplyvy).

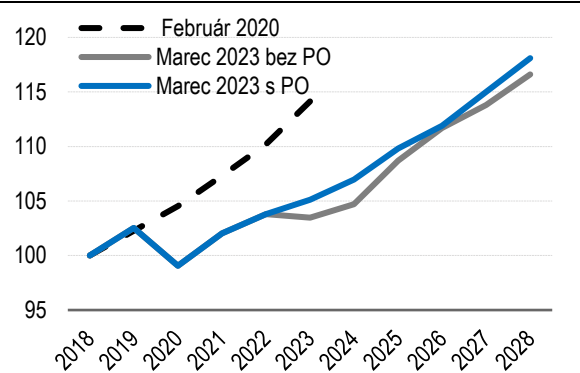
Tabuľka 2: Vplyvy realizácie revidovaného Plánu obnovy a odolnosti SR

Zmena hodnoty jednotlivých premenných oproti vývoju bez plánu obnovy (v %)

	Reálne HDP	Reálne investície	Celková zamestnanosť
2021	0,00	0,0	0,0
2022	0,01	0,0	0,0
2023	1,56	7,3	0,2
2024	2,11	11,4	1,0
2025	1,02	6,9	1,3
2026	0,19	-0,3	0,8

Zdroj: Inštitút finančnej politiky

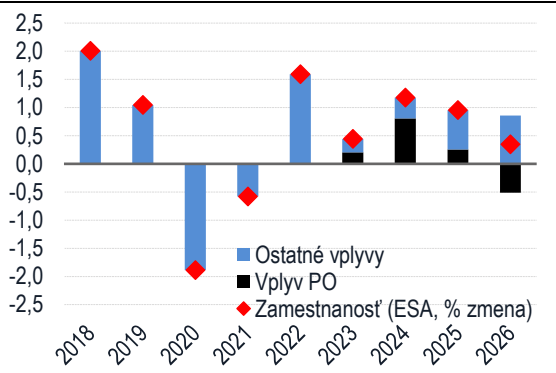
Graf 1: Prognozy vývoja reálneho HDP (2018=100)

PO - Plán obnovy

Zdroj: Inštitút finančnej politiky

Graf 2: Odhad rastu zamestnanosti (%)

PO - Plán obnovy

Zdroj: Inštitút finančnej politiky

BOX 1: Metodika a použité predpoklady

Makroekonomické vplyvy prezentované v časti 1.1. sú založené na makroekonomickej prognóze, zahŕňajúcej vplyv realizácie výdavkov POO (Tabuľka 3), ktorá bola schválená Výborom pre makroekonomické prognózy 1.2.2023 (ďalej len „februárová prognóza“) a hodnotená prevažným počtom členov Výboru ako realistická. Čerpanie prostriedkov z POO zahrnuté v prognóze už predpokladalo zníženie alokáciu (aktualizáciu maximálneho finančného príspevku), na ktorú o. i. reaguje aj aktuálna revízia POO a najpravdepodobnejší scenár čerpania jednotlivých výziev na horizonte prognózy.

Prognóza uvažuje s exogénnymi predpokladmi pre zahraničný dopyt v súlade priemerom aktuálnych očakávaní trhu (podľa FocusEconomics), zahraničné ceny sledujú prognózu Európskej komisie; úrokové sadzby v eurozóne a ceny ropy sa prognózujú podľa future kontraktov. V roku 2023 predpokladá prognóza zníženie cyklicky-očisteného deficitu verejných financií o takmer 2 p.b., na čom sa do veľkej miery podieľa odznenie energetickej podpory ekonomiky. V ďalších rokoch prognóza predpokladá konsolidáciu na úrovni 0,5 p. b. HDP ročne. Technickým predpokladom je, že konsolidácia je proporčne rozdelená medzi príjmy a výdavky. Prognózy sú pravidelne zostavované pre účel tvorby strednodobého rozpočtového rámca a preto zahŕňajú predpoveď makroekonomických indikátorov na roky T+1 až T+3.

Tabuľka 3: Predpoklady realizácie výdavkov z Plánu obnovy a odolnosti SR z februárovej prognózy (mil. eur)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2021-2026
Plán obnovy spolu	6	49	1 647	2 394	1 817	334	6 247
Investície	1	28	1 408	2 168	1 637	283	5 525
Kompenzácie	2	16	122	106	97	31	374
Medzispotreba	3	4	86	89	56	20	257
Transfery	0	2	31	31	27	0	91

Vyhodnotenie vplyvu revidovaného POO na strednodobom horizonte v časti 1.1.1. bolo realizované v kontexte reálií februárovej prognózy s tým rozdielom, že pre fiškálny šok sa v makroekonomickom modeli použili už aktualizované predpoklady revidovaného POO (viď Tabuľka 1). Porovnanie predpokladov o čerpaní POO vo februárovej prognóze a v revidovanom POO ukazuje na pomerne malú diskrepanciu v celkovom objeme (+162 mil. eur) aj v rozdieloch čo do štruktúry. Predpoklady o alokáciách a čerpaní revidovaného POO vychádzajú z Dodatku k Plánu obnovy a odolnosti predloženého do medzirezortného pripomienkového konania (ďalej „MPK“) dňa 13.3.2023 a nie sú aktualizované o zmeny v alokáciách a opatreniach jednotlivých komponentov, ktoré sú dôsledkom zapracovania pripomienok z MPK.

Charakteristika makroekonomického modelu

Pri tvorbe prognóz je využitý štruktúrally dynamický model všeobecnej rovnováhy s očakávaniami formovanými na základe minulých období (z angl. backward-looking expectations). Parametre sú kvantifikované kombináciou ekonometrických odhadov a kalibrácie z literatúry. Konvergencia modelu je zabezpečená mechanizmom korekcie chyby (z angl. error-correction mechanism). Potenciálny produkt je endogénne determinovaný Cobbovou-Douglasovou produkčnou funkciou a HDP je modelovaný cez výdavkovú stranu. Model sa skladá z piatich makroekonomických blokov, ktoré sú vzájomne prepojené: ponukový, dopytový, blok miezd a cien, blok domácností a fiškálny blok zachytávajúci vývoj salda verejnej správy a hrubého verejného dlhu. Model je vhodný na tvorbu scenárov s makro-fiškálnymi interakciami. Keďže Slovensko je malou otvorenou ekonomikou bez vlastnej meny, vplyvy zahraničného prostredia a menovej politiky vstupujú do modelu ako exogénne premenné. Používaný modelový aparát všeobecnej rovnováhy nie je vhodný pre dlhodobé projekcie, preto pre odhady v horizonte roka 2040 používame štruktúrally model, ktorý vie správne zachytiť šoky do ponukovej strany ekonomiky zo štruktúrallych reforiem.

3.2. Dlhodobé makroekonomické vplyvy

Štrukturálne reformy obsiahnuté v revidovanom POO majú dominantný vplyv na ekonomickú výkonnosť Slovenska v dlhodobom horizonte. Neúplný odhad⁷ makroekonomických vplyvov ukazuje ekonomický benefit minimálne vo výške 4,9⁸ % HDP do roku 2040. V rámci odhadov prinášajú najväčšie prínosy investície a reformy v oblasti kurikula, kvality, dostupnosti a inklúzie vzdelávania, výkonnosti slovenských škôl, či politiky vo vede, výskume a inováciách. Kritickou intervenciou je aj lákanie mozgov. Politiky zamerané na ľudský kapitál tak tvoria približne dve tretiny ekonomických benefitov. Zvyšnú tretinu vytvárajú opatrenia ovplyvňujúce rast kanálom nekorupčného, predvídateľného a konkurencieschopného podnikateľského prostredia, podporujúce stabilný rast investícií, sektor malých a stredných podnikov a technickú a alokačnú efektívnosť. Namerané výsledky sú v súlade s modernou teóriou ekonomického rastu.

Pre odhad vplyvov politík v oblastiach vzdelávania, vedy, výskumu a inovácií a efektívnej verejnej správy v roku 2040 používame systematický rámec na výpočet dlhodobých efektov štrukturálnych reforiem (ex-ante)⁹. Kým v strednodobom horizonte dominujú dopytové efekty a až v jeho závere sa zvyšuje potenciálny rast ekonomiky, v dlhodobom horizonte vplyvy na ponukovú stranu ekonomiky akcelerujú. Modelový aparát vychádza z identifikácie zdrojov zaostávania za ekonomikou Nemecka, ktorá definuje technologickú hranicu v EÚ¹⁰. V prvom rade ide o prepočet vplyvu opatrenia na HDP prostredníctvom transmisného kanálu: opatrenie → výsledkový ukazovateľ → zdroj rastu → HDP. Odhad väzieb v rámci tohto transmisného kanálu je postavený na odhade elasticít z literatúry, expertných predpokladoch a kohortných pomeroch. Alternatívne je možné odhadnúť vplyv na HDP prostredníctvom odhadov Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (ďalej „OECD“)¹¹, ktoré využíva podobný modelovací rámec vychádzajúci z ponukovej strany ekonomiky. Tretím prístupom je využívanie princípu tzv. tieňových cien.

Dostupnosť, kvalita a inklúzia vo vzdelávaní pôsobia na dlhodobu udržateľný rast cez zhodnotenie ľudského kapitálu, ale aj zamestnanosť. Na základe publikácie OECD o predškolskom vzdelávaní odhadujeme, že deti, ktoré navštevujú škôlku v dĺžke 2 roky oproti 1 roku, sa zlepšia v PISA testoch¹² o dodatočných 7 bodov,¹³ čo pri prepočte na slovenské skóre (646 bodov, PISA 2018) predstavuje nárast o 1,5 %. Lepšie skóre prenášame aj na rizikovú skupinu žiakov (tzv. „low performers“) a top skupinu (tzv. „top performers“) v distribúcii žiakov. Odhad počtu dotknutých detí sme urobili porovnaním súčasnej úrovne zaškolenosti 4-ročných (83 % v 2021) a cieľovej hodnoty 95 %. K prepočtu vplyvu na ľudský kapitál sa dostávame projekciou ľudí vo veku 18 rokov v rokoch 2030 a 2040. Približne polovica detí, ktoré sa vďaka povinnému predprimárnemu vzdelávaniu dostanú do škôlky od 4 rokov pochádzajú z marginalizovaných komunit, v ktorých je výrazne nižšia zaškolenosť. Predpokladáme, že sa nachádzajú v spodnom kvartile výkonnostnej distribúcie detí¹⁴ a majú tak 4-násobne vyššiu pravdepodobnosť posunu z kategórie žiakov bez dostatočných zručností na priemerných. Vplyv cez zamestnanosť vychádza zo zmeny miery zamestnanosti medzi ľuďmi so stredoškolským vzdelaním a základným vzdelaním.

Spomedzi všetkých komponentov má najvyšší vplyv na potenciálny rast a produktivitu práce kurikulárna reforma orientovaná na vedecké, technologické, inžinierske, umelecké a matematické (STEAM) zručnosti, ale aj ostatné zručnosti potrebné pre 21. storočie vrátane nekognitívnych. Vplyv v roku 2040 dosahuje 1,3 % HDP. Transmisným

⁷ Vzhľadom na nedostupnosť potrebného analytického aparátu nebolo možné odhadnúť dlhodobé vplyvy všetkých komponentov (a to konkrétne: K1: Obnoviteľné zdroje a energetická infraštruktúra, K2: Obnova budov – časť verejné budovy, K3: Udržateľná doprava, K4: Dekarbonizácia priemyslu a podpora alternatívnych palív, K5: Adaptácia na zmenu klímy a biodiverzita, všetky komponenty v oblasti zdravia (K11-K13), K17: Digitálne Slovensko a nový komponent REPowerEU).

⁸ Vplyv pôvodného POO sme odhadovali na úrovni minimálne 5,3 % HDP.

⁹ Ekonomická štúdia IFP bude zverejnená po recenznom konaní v prvej polovici tohto roka.

¹⁰ Dujava, D. (2017): Limity konvergenie nových členských štátov Európskej únie. Vydavateľstvo EKONÓM

¹¹ Égert, B. (2018): [The Quantification of structural reforms: Taking stock of the results for OECD and Non-OECD countries](#). OECD Economics Department Working Papers, č. 1482; Égert, B. a P. Gal (2016): [The quantification of structural reforms in OECD countries: A new framework](#). OECD Economics Department Working Papers, č. 1354

¹² Program medzinárodného hodnotenia žiakov.

¹³ Po zohľadnení o socioekonomického zázemia, zdroj: [OECD \(2017\): Starting strong 2017](#), Graf 5.2

¹⁴ Zodpovedá výsledkom Testovania 9.

kanálom je zvýšenie podielu top skupiny, ktorý je navýšený o polovicu rozdielu medzi slovenskými a českými respondentmi v PIAAC¹⁵-u vo vekovej skupine 15 až 24 rokov. Zohľadnený je podiel dotknutej kohorty na populácii.

K stimulu HDP cez kanál ľudského kapitálu a zamestnanosti dochádza aj pri reforme vysokých škôl. Predpokladáme zníženie podielu odchodov top študentov¹⁶ (za TOP študenta je považovaných 10 % populácie, ich mieru odchodu sme odhadli na základe odchodu najlepších maturantov z matematiky) na zahraničné vysoké školy z 39 % na 33 %.¹⁷ Z týchto asi 70 % zostane pracovať po skončení štúdia na Slovensku. Konzervatívne sa predpokladá, že prví zasiahnutí absolventi prídu na trh práce až v roku 2030.

Veda, výskum a inovácie prispievajú k zvýšeniu konkurencieschopnosti a dlhodobu udržateľného rastu cez súhrnnú produktivitu výrobných faktorov a technickú aj alokačnú efektívnosť. Impulz do ekonomiky je kvantifikovaný na základe OECD odhadov (Ěgert, B., 2018), kde stimulujeme súkromné výdavky na vedu a výskum o hodnotu 0,23 % HDP do roku 2025,¹⁸ čo je cieľový indikátor pre záver horizontu POO.

Lákание mozgov podporuje HDP cez kanál ľudského kapitálu, presnejšie cez zvýšenie podielu top skupiny, ale aj cez kanál zamestnanosti. Vplyv v roku 2040 dosahuje až 1,0 % HDP a aktívne opatrenia v migrácii tak potvrdzujú svoje významné postavenie. Predpokladáme, že v skupine top žiakov ide polovica do zahraničia a polovica zostáva študovať na Slovensku a mieru návratov zo zahraničia vo výške 60 %, t. j. zlepšenie oproti 50 % v súčasnosti.¹⁹ Zároveň, zo slovenských vysokých škôl odíde po štúdiu do zahraničia iba 8 % študentov oproti 10 % v súčasnosti.

Antibyrokratické opatrenia v oblasti podnikateľského prostredia pôsobia na HDP cez vyššiu alokačnú efektívnosť ako aj technickú efektívnosť kapitálu. Opatrenia sú kvantifikované pomocou OECD odhadov (Egert, B., 2018). Odhadnutá je zmena v PMR indikátore *komplexnosť regulačných procedúr* o 25 %, čo predstavuje zmenu indikátora *verejnú vlasťníctvo* o 0,2 bodu. Ani vplyv reformy verejného obstarávania nie je nezanedbateľný avšak jeho veľkosť nebolo možné vyhodnotiť.

Boj proti korupcii, reforma justície a polície pôsobia na ekonomickú výkonnosť kanálom súhrnnej produktivity výrobných faktorov, presnejšie alokačnou efektívnosťou. Nekorupčné, spravodlivé a predvídateľné ekonomické prostredie znižuje averziu k riziku jednotlivcov ako aj firiem, stimuluje investície a v neposlednom rade pomáha efektívnejšie alokovať verejné zdroje. Vplyvy sú vypočítané na základe OECD odhadov (Egert, B., 2018) pomocou posunu Slovenska v indikátore Rule of Law. Odhad reformiem aproximujeme posunom o 0,604 bodu, čo je priemerná zmena ukazovateľa v OECD databáze, ktorý sme ešte „technicky upravili“ v súlade s pomerným krátením obálky revidovaného POO. Keďže v simulátore ide iba o „medziefekt“ (meranie postavené na rozdiel medzi krajinami, v angl. „between efekt“), transformujeme ho do konzervatívnejšieho vnútorného efektu (meranie postavené na zmenách v čase v rámci jednej krajiny, v angl. „within efekt“) pomerovo podľa iného indikátora, a to efektívnosť verejnej správy.²⁰ Popísaným spôsobom výpočtu pomocou indikátora Rule of law²¹ sú kvantifikované vplyvy dvoch komponentov, reforma justície a boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva. Reformy justície a polície sú úzko prepojené a navzájom sa ovplyvňujú oboma smermi, preto sme odhadovaný vplyv upravili pre oba komponenty na polovicu resp. sú reportované v jednom celku.

Pozitívne vplyvy investícií do obnovy rodinných domov z komponentu č.2 a REPowerEU na HDP a zamestnanosť oproti základnému scenáru odhadujeme na 0,03 %.²² Na posúdenie vplyvu investícií do obnovy rodinných domov bol použitý MEK (makroekonomický energeticko-klimatický) model všeobecnej rovnováhy. V modeli sú zastúpené všetky hlavné sektory ekonomiky – výrobcovia minimalizujúci náklady, spotrebiteľia maximalizujúci úžitok, zahraničie a vláda. Základný scenár vychádza z referenčného scenára 2016. Scenár obnovy rodinných domov

¹⁵ Program medzinárodného hodnotenia kompetencií dospelých

¹⁶ Horný decil maturantov podľa výsledkov z matematiky.

¹⁷ Pôvodný výsledkový cieľ (31 %) pomerne ponížený o % krátenia investičnej obálky v komponente č.8 „Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl“ revidovaného Plánu obnovy.

¹⁸ Pôvodný výsledkový cieľ (0,25 % HDP) pomerne ponížený o % krátenia investičnej obálky v komponente č.9 „Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu, inovácií a digitálnej ekonomiky“ revidovaného Plánu obnovy.

¹⁹ Bahna (2015): [Slovenskí absolventi vysokoškolského štúdia v zahraničí: Únik mozgov, alebo otvárajúce sa mobilné kanály na Slovensku?](#), Working Papers in Sociology 1 / 2015 a IFP (2017): [Odliv mozgov po slovensky](#). Komentár IFP 01/2017

²⁰ Autor ukazuje rozdiely medzi nameranými within a between koeficientmi pomer 5,27559.

²¹ https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1682130

²² Výsledný efekt pomerne ponížený o % zníženie výsledkového ukazovateľa počtu obnovených domov v rámci revidovaného Plánu obnovy, so zohľadnením doplnkových opatrení v novom komponente REPowerEU.

predstavuje zvýšenie príjmu domácností o viac ako 100 mil. eur ročne v rokoch 2023 až 2025 s čiastočným nasmerovaním do zvyšovania energetickej efektívnosti.

3.3. Vplyv na sociálnu oblasť a kohéziu

Kapitola najprv identifikuje nedostatky Slovenska v sociálnej oblasti a kohézii s využitím rámca Európskeho piliera sociálnych práv (ďalej „EPSP“) a metriky Social Scoreboard, ktoré medzičasom prešli významnejším vývojom a formalizáciou. Na diagnostiku nedostatkov s využitím pôvodného rámca EPSP a metriky Social Scoreboardu (viď kapitola 1.3.1.) reflektovalo reformné úsilie a investičné zameranie pôvodne schváleného POO. Ich relevancia je aj napriek posunu v čase stále rovnako smerodajná aj pre revidovaný POO. Pre úplnosť prináša aj diagnostiku súčasných nedostatkov skrz aktualizovaného rámca EPSP (viď kapitola 1.3.1.1) s cieľom identifikovať, či medzičasom došlo k zásadnejším rozdielom v hodnotení najväčších výziev Slovenska.

Následne vyhodnocuje prínos jednotlivých komponentov POO a jeho revízie na riešenie nedostatkov v sociálnej oblasti a regionálnych rozdieloch vo vzťahu k plneniu EPSP (viď kapitola 1.3.2.). Výber indikátorov²³ pre vyhodnotenie prínosu revidovaného POO pokrýva všetky oblasti, v ktorých Slovensko zaostáva a potrebuje najviac posilniť reformné úsilie buď na celonárodnej alebo minimálne regionálnej úrovni.²⁴ Dodatočne boli zohľadnené aj iné indikátory merajúce hlavné reformné potreby v daných oblastiach, ktoré nie sú súčasťou EPSP, ale používajú sa pre potreby diagnostiky v rámci Národného programu reforiem.²⁵

3.3.1. Diagnostika nedostatkov v sociálnej oblasti a kohézii v čase kreovania POO

V rámci okruhov meraných EPSP zaostávame najviac v oblasti predprimárneho vzdelávania a sociálnej starostlivosti, za ktorou nasledujú zdravotníctvo, trh práce a digitálne zručnosti. Dlhodobá nezamestnanosť a rozdiely v zamestnanosti mužov a žien sú známymi výzvami slovenského trhu práce.²⁶ Problém nízkej zamestnanosti žien-matiek vo veku 25 až 39 rokov priamo súvisí s nedostatočnými kapacitami predprimárnych zariadení (jasle aj materské školy).²⁷ Neskorší vstup alebo návrat matiek na trh práce následne prehlbuje aj príjmovú medzeru medzi pohlaviami.²⁸ Neefektívna sieť nemocníc a organizácie záchranej zdravotnej služby, zanedbaná starostlivosť o mentálne zdravie, ale aj nedostatok všeobecných lekárov a sestier významným spôsobom prispievajú k slabým výsledkom nášho zdravotníctva.²⁹ Dôsledky vidieť nielen v slabej výkonnosti v rámci výsledkových indikátorov ako *úmrtnia odvrátiteľné zdravotnou starostlivosťou*, či *očakávaná dĺžka dožitia* – ale negatívne dopady sa automaticky prelievajú aj na trh práce.

Tabuľka 4: Plnenie Európskeho piliera sociálnych práv, rok 2019 alebo najbližší (NUTS2) regióny SR a EÚ(28)

	SR	BA	ZS	SS	VS	EÚ28
Digitálne zručnosti	Orange					Light Purple
Zdravotníctvo	Orange					Orange
Formálna predškolská starostlivosť	Red					Light Purple
Dopad sociálnych transferov	Orange					Yellow
Disponibilný príjem	Purple					Purple
Dlhodobá nezamestnanosť	Orange	Purple	Light Purple	Yellow	Yellow	Light Purple
Zamestnanosť	Light Purple	Purple	Light Purple	Light Purple	Orange	Light Purple
Nezamestnanosť		Purple	Purple	Light Purple	Yellow	Light Purple
Nezamestnanosť mladých (NEET15-24)	Light Purple	2017	Light Purple	Light Purple	Red	Light Purple

²³ Social Scoreboard slúži na hodnotenie plnenia EPSP a skladá sa z 12 oblastí. V prípade SR považujeme za relevantných 10 z 12 oblastí.

²⁴ Konkrétne ide o všetky oblasti kde podľa [Social Scoreboard 2019 Country heatmap](#) a [Social Scoreboard Regional heatmap](#) dosiahlo SR alebo niektorý z jej NUTS2 regiónov hodnotenie: priemerné (middle), podpriemerné (lower middle) alebo slabé (lower performance).

²⁵ OECD/Eurostat

²⁶ [Social Scoreboard 2019 Country heatmap](#)

²⁷ [Národný program reforiem Slovenskej republiky 2020](#), časť 4.3 Zamestnanosť, penzijný systém a sociálna inklúzia

²⁸ IFP analýza (2018): [Women Still Can't Have It All: Barriers to Higher Maternal Employment in Slovakia](#)

²⁹ Viď napr. [Revízia výdavkov na zdravotníctvo II](#)

Chudoba a sociálne vylúčenie						
Príjmová nerovnosť						
Rozdiel v zamestnanosti mužov a žien						
Predčasné ukončenie školskej dochádzky		2013				
Legenda:	Dobry	Nadpriemer	Priemer	Podpriemer	Slaby	N/A

N/A – nie je k dispozícii

Zdroj: Social Scoreboard Regional heatmap

V rámci regionálnej kohézie je potrebné cieľiť opatrenia primárne na zníženie zaostávania východného a následne stredného Slovenska.³⁰ Oproti zvyšným regiónom východné Slovensko čelí výraznejšie vypuklejšiemu problému predčasného ukončenia školskej dochádzky a nezamestnanosti mladých. Slabšie výsledky trhu práce, špeciálne vyššia dlhodobá nezamestnanosť, súvisia v regiónoch stredného a východného Slovenska aj so zvýšeným podielom ľudí ohrozených chudobou. Hoci nedostatočné kapacity predprimárnych zariadení sú celoslovenským problémom, najväčšie nedostatky sú na juhovýchode Slovenska a v Bratislave.³¹ Regionálne rozdiely medzi západnou a východnou polovicou krajiny sú prítomné aj pri zdravotných ukazovateľoch.³² Tie idú ruka v ruku nielen s kvalitou a dostupnosťou zdravotnej starostlivosti, ale súvisia aj so stavom životného prostredia a vzdelaním populácie.

3.3.1.1. Diagnostika nedostatkov v sociálnej oblasti a kohézii – aktuálny pohľad s využitím vybraných indikátorov aktualizovaného rámca EPSP

EPSP prešiel za posledné roky významnejším vývojom a formalizáciou (namiesto pôvodných 12 oblastí je aktuálne posudzovaných 20 zásad, viď Tabuľka 5). Revízia sa dotkla aj tzv. Social scoreboardu, ktorý ponúka zoznam vybraných výsledkových ukazovateľov slúžiacich na diagnostiku hlavných problémov, monitoring progresu a plnenia cieľov EPSP.

Tabuľka 5: Európsky pilier sociálnych práv – 20 zásad (aktuálna metodika)

Rovnaké príležitosti a prístup na trh práce 	Spravodlivé pracovné podmienky 	Sociálna ochrana a začleňovanie
1. Vzdelávanie, odborná príprava a celoživotné vzdelávanie	5. Bezpečné a adaptabilné zamestnanie	11. Starostlivosť o deti a podpora detí
2. Rovnosť mužov a žien	6. Mzdy	12. Sociálna ochrana
3. Rovnaké príležitosti	7. Informácie o podmienkach zamestnania a ochrana v prípade prepustenia	13. Dávky v nezamestnanosti
4. Aktívna podpora zamestnanosti	8. Sociálny dialóg a zapojenie pracovníkov	14. Minimálny príjem
	9. Rovnováha medzi pracovným a súkromným životom	15. Príjem v starobe a dôchodky
	10. Zdravé, bezpečné a prispôsobené pracovné prostredie a ochrana údajov	16. Starostlivosť o zdravie
		17. Začleňovanie ľudí so zdravotným postihnutím
		18. Dlhodobá starostlivosť
		19. Bývanie a pomoc pre bezdomovcov
		20. Prístup k základným službám

Ilustráciu diagnostiky súčasného postavenia a trendov vo vzťahu k vybraným ukazovateľom aktuálneho rámca EPSP poskytuje Tabuľka 6. Aj podľa aktuálneho rámca EPSP zostáva pre Slovensko naďalej najväčšou výzvou poskytovanie adekvátneho vzdelávania a posilňovanie zručností. Problém vyvstáva už pri deťoch v predškolskom veku, horšie výsledky v participácii na predprimárnom vzdelávaní detí od 3 rokov dosahuje z krajín EÚ len Grécko. Dlhodobou výzvou z hľadiska EPSP predstavuje pre Slovensko aj celoživotné vzdelávanie dospelých, v ktorom sme z 27 krajín EÚ až na 25. priečke. Nedostatky vo vzdelávacom systéme sa následne pretavujú aj do zaostávania

³⁰ Viď [Social Scoreboard Regional heatmap](#) – jednotlivé regióny SR

³¹ Viď napr. analytický komentár IVP (2019): [Držím ti miesto](#)

³² Napr. stredná dĺžka života osôb pri narodení v regiónoch stredného a východného Slovenska zaostávala už pred pandemiou COVID-19 za Bratislavským krajom približne o 2 roky. V dôsledku pandémie došlo k výraznému zhoršeniu uvedeného ukazovateľa naprieč všetkými NUTS 2 regiónmi v SR, Bratislavský kraj však bol opäť zasiahnutý najmenej. Zaostávanie všetkých zvyšných troch regiónov za Bratislavským krajom sa tak prehĺbilo v priemere takmer na 3 a pol roka (2021 vs 2019). Viď napr. [tu](#).

v ukazovateľoch trhu práce, najmä v dlhodobej nezamestnanosti a nezamestnanosti mladých. Naopak, v porovnaní s priemerom EÚ vykazuje Slovensko dobré výsledky v príjmovej nerovnosti a v niektorých ukazovateľoch chudoby. Z uvedeného je zrejmé, že **metodologický prístup použitý pri tvorbe diagnostiky nedostatkov v sociálnej oblasti a regionálnych rozdieloch použitím pôvodného aj aktuálneho rámca EPSP v rozdielnom čase kreovania pôvodného ako aj aktuálne revidovaného POO identifikuje obdobné implikácie.**

Tabuľka 6: Európsky pilier sociálnych práv - vybrané ukazovatele rok 2021

Kapitola	Ukazovateľ	SK	EÚ27	Pozícia	Trend
					DD KD
Rovnaké príležitosti a prístup na trh práce 	Predčasné ukončenie vzdelávania alebo prípravy (%)	7,8	9,7	13	↘ ↘
	Rozdiel v zamestnanosti medzi pohlaviami (p. b.)	8,5	10,8	15	↗ ↘
	Príjmová nerovnosť (podiel S80/S20)	3,0*	5,0*	1	↗ ↗
	Účasť dospelých na vzdelávaní¹ (%)	4,8	10,8	25	↘ ↗
	Dosiahnutie terciárneho vzdelania (%)	40,2	41,6	20	↗ ↗
	Jednotlivci so základnými digitálnymi zručnosťami (%)	55,2	53,9	15	↗ ↗
	Mladí mimo zamestnania a vzdelávania (NEET) (%)	14,2	13,1	21	↗ ↗
Spravodlivé pracovné podmienky 	Miera zamestnanosti (%)	74,6	73,1	18	↗ →
	Miera nezamestnanosti (%)	6,8	7,0	17	↗ ↘
	Miera dlhodobej nezamestnanosti (%)	3,9	2,8	24	↗ ↘
	Miera nezamestnanosti mladých (%)	20,6	16,6	20	↗ ↘
	Miera aktivity (%)	74,6	73,6	16	↗ ↗
	Miera pracujúcich v riziku chudoby (%)	5,2*	9,0*	6	↗ ↘
	Reálny disponibilný príjem domácností (index od 2008)	124,3	110,3	8	↗ ↗
Sociálna ochrana a začleňovanie 	Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia (%)	15,6	21,7	4	↗ ↘
	Miera závažnej materiálnej a sociálnej deprivácie (%)	5,7	6,3	17	↗ ↘
	Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia detí (0-17) (%)	19,7	24,4	11	↗ ↘
	Medzera v zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím	23,6*	23,1	13	↗ ↗
	Deti do 3 rokov vo formálnej starostlivosti (%)	4,8*	36,2	27	↗ ↘
	Agregátna miera náhrady dôchodku (%)	53*	58	10	↘ →
	Vlastné výdavky na zdravotnú starostlivosť (%)	18,75*	14,39*	15	↗ ↗

Pozn.: Stĺpce „SK“ a „EÚ27“ vyjadrujú hodnotu indikátora pre Slovensko a vážený priemer krajín EÚ27. Stĺpec „Pozícia“ označuje pozíciu Slovenska medzi krajinami EÚ27. Prvá značka v stĺpci „Trend“ označuje dlhodobý (DD) trend SK – zmenu od roku 2011 do 2021 (alebo od najstaršieho dostupného roku v prípade dostupných údajov za kratšie obdobie) a druhá značka označuje krátkodobý (KD) trend SK – zmenu v poslednom roku. Detailnejšie informácie o indikátoroch je možné vidieť po rozkliknutí odkazov v názve indikátora. Všetky v tabuľke uvedené ukazovatele sú súčasťou aktuálneho Social scoreboard. Ide o oficiálny set ukazovateľov zvolený EK na monitoring plnenia EPSP. Ukazovatele uvedené v tabuľke boli vybrané tak, aby obsahovali všetky kľúčové informácie relevantné pre SK a odrážali čo najväčší počet zásad EPSP. Do výberu neboli zaradené ukazovatele, pri ktorých je kvalita zbieraných dát nižšia, so zásadami EPSP súvisia len nepriamo alebo sú menej relevantné pre SR. Všetky ukazovatele sú dostupné [tu](#).

Legenda: ↗ zlepšenie, ↘ zhoršenie, → stagnácia

* Údaj za rok 2020

3.3.2. Vyhodnotenie vplyvu POO na sociálnu oblasť a kohéziu

Vyhodnotenie prínosu POO pokrýva všetky oblasti EPSP, v ktorých Slovensko zaostáva a potrebuje najviac posilniť reformné úsilie buď na celonárodnej alebo minimálne regionálnej úrovni. Vplyv revízie POO je zachytený formou hodnotiacich poznámok pod čiarou ku kvalitatívnemu vyhodnoteniu jednotlivých komponentov pôvodne schváleného POO. Tento prístup umožňuje jednoduchšie identifikovať zmeny v jednotlivých komponentoch. Sumárne kvalitatívne hodnotenie vplyvov revidovaného Plánu obnovy na sociálnu oblasť a regionálne rozdiely poskytuje Tabuľka 7.

Kardinálnym cieľom z hľadiska celého POO je zvýšenie kvality vzdelávacieho procesu, ktorá patrí dlhodobo medzi top výzvy Slovenska tak z hľadiska prínosu k ekonomickému rastu, ale aj kvality života.³³ Nosným opatrením na dosiahnutie tohto cieľa je kurikulárna reforma, ktorá prinesie zlepšenie gramotnosti a zručností žiakov potrebných pre 21. storočie (kritické myslenie, digitálne a mäkké zručnosti). Kurikulárna reforma základnej školy vytvorí nový obsah vzdelávania usporiadaný do troch viacročných cyklov. Zníži sa tak časový tlak na učiteľov a žiakov a tým umožní flexibilne prispôbiť vzdelávanie potrebám a možnostiam žiakov. Výučba bude namiesto odovzdávania

³³ [Národný program reforiem Slovenskej republiky 2022](#), časť 1 Identifikácia výziev slovenskej ekonomiky

hotovej informácie vytvárať situácie, pri ktorých žiaci môžu informácie interpretovať v konfrontácii s reálnou skúsenosťou.³⁴ Súčasne, reforma posilní kvalitu zručností pedagogických a odborných zamestnancov a bude ich motivovať k celoživotnému profesijnému rozvoju.³⁵ Opatrenia sú kľúčové pre zlepšenie výsledkového indikátora *kvalita základného školstva (PISA)*.

Medzi kľúčové ciele opatrení v oblasti vzdelávania patrí tiež zvýšenie kvality a najmä dostupnosti predprimárneho vzdelávania. Dobudujú sa kapacity predškolských zariadení potrebné pre zabezpečenie právneho nároku na miesto v materskej škole od 3 rokov veku dieťaťa.³⁶ Zároveň dochádza k zmene financovania programov predprimárneho vzdelávania, aby sa zabezpečila jeho transparentnosť, stabilita, odolnosť a účelové viazanie finančných prostriedkov vyčlenených na vzdelávanie. Opatrenia budú mať významný prínos pre zlepšenie výsledkového indikátora *zaškolenosť 3-5 ročných detí v predškolských alebo školských zariadeniach*.

Viacere opatrenia v oblasti vzdelávania³⁷ cielia zvýšenie inkluzívnosti slovenského vzdelávacieho systému. Implementujú sa nástroje na prevenciu predčasného ukončovania školskej dochádzky (vrátane desegregácie) a rozširujú sa možnosti získania nižšieho stredného vzdelania. Dôjde k úprave regulácie F-odborov, v rámci ktorých sa zavedie adresnejší prístup ku základným zručnostiam pre život v spoločnosti (matematická, digitálna a čitateľská gramotnosť). Uvedené opatrenia majú potenciál významnejšie prispieť k zníženiu nášho zaostávania v oblastiach meraných výsledkovými indikátormi *predčasné ukončenie školskej dochádzky, Miera nezamestnanosti mladých v regiónoch a dlhodobá nezamestnanosť*, ktoré sú špecificky problémom východného, resp. juhovýchodného Slovenska.

Tabuľka 7: Vplyv komponentov na reformné potreby v sociálnej oblasti a regionálnej kohézii

Oblasť Social Scoreboard	Indikátor*	Zelená ekonomika	Vzdelávanie	VVI	Zdravie	Efektívna verejná správa
Vzdelávanie a zručnosti	Kvalita základného školstva (PISA)	0	+++	0	0	0
	Celoživotné vzdelávanie	+	+	0	+	0
	Predčasné ukončenie školskej dochádzky	0	++	0	0	0
Rodová rovnosť na trhu práce	Príjmové rozdiely medzi mužmi a ženami	0	0	0	0	0
Životné podmienky a chudoba	Miera závažnej materiálnej deprivácie v regiónoch	++	+	0	0	0
	Podiel obyvateľov, kde žijú rodičia s deťmi vo veku 18 až 34 rokov	+	0	0	0	0
Mladí	Miera nezamestnanosti mladých v regiónoch	++	++	+	0	+
Štruktúra pracovnej sily	Miera nezamestnanosti ľudí so základným vzdelaním (ISCED 0-2)	++	+	0	0	+

³⁴ Revízia Plánu obnovy nemá dopad na ambicióznosť, koherentnosť a dosiahnutie cieľov tejto kľúčovej reformy.

³⁵ Revízia POO síce mierne znižuje kvantitatívny cieľ v podiele vyškolených osôb, avšak rozširuje záber školených osôb aj na odborných (tj. nie len pedagogických) zamestnancov škôl. Celková ambicióznosť tejto časti reformy je aj po revízii takmer nezmenená. Navyše nový komponent REPowerEU revidovaného POO prináša investície do zvyšovania a získavania nových zručností so zameraním na zelenú tranzíciu pre žiakov, učiteľov, či aktívnych pracovníkov na trhu práce.

³⁶ Celkové výdavky na investície v tejto kľúčovej časti POO zostávajú aj po revízii zachované avšak vzhľadom na výrazný nárast cien stavebných materiálov dochádza k poklesu fyzických jednotiek výsledkových ukazovateľov (k poklesu novovytvorených miest v materských školách (MŠ) cca o 25 %). Napriek uvedenému poklesu plánovaného rozšírenia kapacít MŠ deklaruje MŠVVaŠ prostredníctvom internej analýzy, ktorú poskytlo aj EK dodržanie cieľa v podobe miery zaškolenosti. Dôvodom je skutočnosť, že nové dáta podľa rezortu školstva poukazujú na nižšiu potrebu dobudovania kapacít nevyhnutných na splnenie pôvodného cieľa.

³⁷ Primárne komponent č. 6: Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch, pri ktorom sa obálka na investičné aktivity po revízii POO nemení. K miernemu poklesu dochádza pri investíciách komponentu č. 7 zameraných na zníženie počtu dvojzmených prevádzok základných škôl a dobudovanie knižníc v oblastiach so zvýšeným počtom detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. V kombinácii so zohľadnením výrazného nárastu cien stavebných nákladov dochádza k revízii cieľa v počte odstránených dvojzmených prevádzok z 49 na 34.

	Miera zamestnanosti žien s deťmi 0-2 roky	0	+	0	0	+
Dynamika trhu práce	Dlhodobá nezamestnanosť	++	++	0	+	+
Príjem	Priemerný daňový klin, jednotlivec, 2 deti, 67 % priemernej mzdy	0	0	0	0	0
Starostlivosť o deti	Zaškolenosť 0-2 ročných detí	0	0	0	0	0
	Zaškolenosť 3-5 ročných detí v predškolských alebo školských zariadeniach	0	++	0	0	0
Zdravotníctvo	Odvratiteľná úmrtnosť - úmrtnia odvrátiteľné zdravotnou starostlivosťou	0	0	0	+++	0
	Očakávaná dĺžka dožitia vo veku 65 rokov	++	+	0	++	0
	Rozdiel v dĺžke dožitia vo veku 30 rokov (vzdelanie, pohlavie)	0	0	0	+	0
Digitalizácia	DESI (kompozitný index: pokrytie broadbandom, digitálne zručnosti, využívanie internetových služieb občanmi, digitalizácia biznisu, digitálne verejné služby)	+	++	++	++	++

* Kurzívou sú zvýraznené indikátory, ktoré sledujú primárne kohézný rozmer opatrení z dôvodu regionálnych rozdielov v danej oblasti.

Legenda: „+++“ výrazný pozitívny dopad/priamy cieľ reformy, „++“ solidný pozitívny dopad, „+“ mierny/nepriamy pozitívny efekt reformy, „0“ bez výraznejšieho efektu
Zdroj: vlastné spracovanie

Úroveň digitálnych zručností slovenských žiakov naďalej výrazne zaostáva za ostatnými krajinami, pritom ich potreba na trhu práce výrazne rastie.³⁸ Viaceré opatrenia v oblasti vzdelávania sú preto zamerané na podporu rozvoja digitálnych zručností žiakov, ako aj pedagógov. Digitálna kompetencia sa stane základnou zručnosťou všetkých pedagógov a zamestnancov v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy. Dôležitým predpokladom pre rozvíjanie digitálnych zručností žiakov je digitálna vybavenosť základných a stredných škôl. Súčasťou komponentu Vzdelávanie pre 21. storočie tak bude aj dobudovanie digitálnej infraštruktúry na školách.³⁹ V rámci reformy bude tiež podporená digitalizácia učebníc, aby sa posilnili interaktívne prvky vo výučbe a v prípade potreby sa uľahčilo dištančné vzdelávanie. Profesionalizácia digitálnej transformácie škôl bude podporená prostredníctvom digitálnych koordinátorov.

Opatrenia z oblasti vedy, výskumu a inovácií majú výrazný potenciál podporiť najmä digitalizáciu na Slovensku.⁴⁰ Podporu digitalizácie služieb a procesov najmä u malých a stredných podnikov (ďalej „MSP“) sleduje opatrenie digitálna poukážka (alebo „voucher“). Oprávnenými nákladmi sú individualizované IT riešenia pre firmy (nie nákup hotových hardvérových a softvérových riešení), napr. nasadenie a zásadné vylepšenie informačného systému, e-commerce riešenia alebo kybernetická bezpečnosť. Predpokladá sa široký okruh poskytovateľov počnúc inými firmami, centrami digitálnych inovácií alebo univerzitami. Slovensko pomôže naplňať ambície Európskej únie v oblasti digitálnej autonómie aj vďaka tematicky zameraným výzvam na podporu digitálnej tranzície ekonomiky. V rámci tohto opatrenia je podpora nasmerovaná do oblastí: kybernetickej bezpečnosti, kvantových technológií, internetu vecí, cloudových riešení, či automatizácie v priemysle. Opatrenie zamerané na štipendijnú podporu

³⁸ Zaostávanie Slovenska v oblasti digitalizácie meranej kompozitným indexom DESI sa počas pandémie ďalej prehĺbilo – Slovensko tak v celkovom hodnotení kleslo až na aktuálnu 23. priečku (DESI 2022). Skoro polovica dospelých (16-74) Slovákov stále nemá ani základné digitálne zručnosti. Výrazne slabšie výsledky však máme pri podiele populácie dosahujúcej vyššie než základné digitálne zručnosti (len cca pätina populácie), čo nás v tejto oblasti radí medzi štvrtinu najviac zaostávajúcich krajín EÚ.

³⁹ V rámci revízie POO dochádza k ročnému posunu pri realizácii predmetnej investície (z konca roka 2024 na koniec roka 2025). Hlavným dôvodom sú zdržania súvisiace s procesom verejného obstarávania. Druhým dôvodom posunu je predchádzanie dvojitého financovania a potreba koordinovať realizáciu projektov z EŠIF a POO. Celková obálka alokovaná z POO na tieto aktivity sa však ani po revízii nemení a plné vstupné digitálne vybavenie má byť aj naďalej zabezpečené na minimálne 90 % školách presne podľa pôvodnej ambície.

⁴⁰ Očakávaný pozitívny dopad na indikátor DESI. Revízia POO znižuje celkovú investičnú obálku komponentu 9 o 9 %, pričom v rámci investícií sa už nepredpokladá financovanie jednotného grantového IT systému.

vysokoškolákov zo sociálne slabšieho prostredia má okrajovo aj kohézny rozmer a môže tak mierne prispieť k zlepšeniu *miery nezamestnanosti mladých v regiónoch*⁴¹.

Optimalizácia siete nemocníc, zefektívnenie siete záchranej služby a zvýšenie počtu všeobecných lekárov cieľi zvýšenie kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.⁴² Zníži sa počet úmrtí, opakovaných hospitalizácií a operácií a komplikácií spôsobených nevhodne poskytnutou starostlivosťou. Cieľ sa dosiahne definovaním minimálnych požiadaviek na počet výkonov v nemocniciach a s tým spojenou koncentráciou výkonov a skúseností a potrebného vybavenia do väčších nemocníc. Nová sieť nemocníc bude odrážať skutočné regionálne potreby. Bude garantovaná časová a geografická dostupnosť pre jednotlivé špecializácie. Zabezpečí sa dostupnosť záchranej zdravotnej služby do 15 minút pre 90 % populácie Slovenska. Prioritou bude dojazd k život ohrozujúcim stavom do 8 minút u 80 % populácie a tým odvrátenie úmrtí akútne vznikajúcich v teréne. Zavedie sa finančná podpora na odstránenie bariér súvisiacich so vstupom všeobecných lekárov do siete (napr. otvorenie ambulancie) a na miesta s najväčšou potrebou.⁴³

Reforma starostlivosti o duševné zdravie zvýši kvalitu a dostupnosť tejto služby, vrátane podpory prevencie vzniku porúch. Duševné poruchy vytvárajú veľkú záťaž na fyzické zdravie a kvalitu života ľudí s poruchami,⁴⁴ ako aj vysoké náklady pre spoločnosť.⁴⁵ Opatrenie cieľi zvýšenie dostupnosti zdravotno-sociálnej starostlivosti pre všetky skupiny pacientov. Za týmto účelom je potrebné výrazne zvýšiť počet špecializovaného personálu, posilniť deinštitucionalizáciu, zaviesť nové typy komunitnej starostlivosti a zabezpečiť regionálnu dostupnosť všetkých typov kapacít. Podpora dostupnosti starostlivosti o duševné zdravie môže prispieť k zvýšeniu zamestnanosti a zníženiu chudoby v menej rozvinutých regiónoch. Nezamestnanosť, chudoba a duševné problémy sú silno prepojené, a predstavujú začarovaný kruh príčiny a dôsledku.⁴⁶

Súčasný slovenský systém dlhodobej starostlivosti (ďalej „LTC“) nie je pripravený čeliť výzvam, ktoré rýchle starnutie populácie prinesie. Na ich zvládnutie je potrebná komplexná reforma systému LTC, vrátane zmeny legislatívneho nastavenia, procesov, posudkovej a kontrolnej činnosti a dobudovaniu kapacít.⁴⁷ Posudkový proces je dnes fragmentovaný, neefektívny a častokrát aj nekonzistentný a nespravodlivý.⁴⁸ Reforma prinesie dlho chýbajúci jednotný zdravotno-sociálny posudkový proces zabezpečovaný zo strany ÚPSVaR podľa jednotnej

⁴¹ Revízia POO len minimálne (o 6 %) znižuje obálku na štipendijnú podporu, pričom sa predpokladá, že uvedené aktivity budú následné podporené aj z EŠIF.

⁴² Pozitívny efekt možno očakávať pri všetkých zdravotných výsledkových indikátoroch v Tabuľka 7, primárne však pri indikátoroch *úmrtia odvrátiteľné zdravotnou starostlivosťou a očakávaná dĺžka dožitia vo veku 65 rokov*.

⁴³ V rámci revízie Plánu obnovy dochádza pri investícii do výstavby a modernizácie novej siete nemocníc v komponente 11 k najväčšiemu nominálnemu kráteniu o viac než 90 mil. eur. Spolu s ďalšími dôvodmi súvisiacimi s náročnosťou realizácie predmetných stavebných projektov, časových možností realizácie, ale najmä i výrazného nárastu stavebných nákladov tak dochádza k čiastočnému kráteniu výsledkových cieľov (počet vytvorených alebo zmodernizovaných lôžok) a zrealizovaniu termínov realizácie projektov. Napriek uvedenému možno v prípade úspešnej realizácie aj čo do rozsahu zrealizovaných investičných projektov očakávať dôležitý pozitívny efekt pri výsledkových zdravotných indikátoroch uvedených v Tabuľka 7.

⁴⁴ Revízia celkovej finančnej obálky Plánu obnovy sa výraznejšie dotkne aj komponentu č. 12 (starostlivosť o duševné zdravie). Vo výsledku dôjde k zníženiu počtu psycho-sociálnych centier z originálne plánovaných 38 na 10 a z pôvodne zamýšľaných 56 komunitných zdravotno-sociálnych centier starostlivosti o duševné zdravie bude uvedených do prevádzky len polovica. Napriek uvedenému možno aj naďalej očakávať síce zníženie, ale pozitívne dopady reforiem a investícií komponentu č. 12.

⁴⁵ Duševné poruchy vytvárajú pre Slovensko spoločenské náklady odhadom vo výške 2 mld. eur, z toho miliardu kvôli poklesu produktivity obyvateľstva, zvyšok tvoria náklady na zdravotnú starostlivosť o pridružené fyzické ochorenia a náklady na sociálne zabezpečenie. Viď [diskusná štúdia ÚHP: Duševné zdravie a verejné financie](#).

⁴⁶ V krajinách EÚ majú ľudia zo skupiny s najnižším príjmom dvakrát väčší výskyt chronickej depresie ako ľudia s najvyšším príjmom. Opatrenia na podporu duševného zdravia znižujú výskyt pridružených fyzických ochorení a úmrtí, chudobu, kriminalitu a zvyšuje vzdelanosť, zamestnanosť a produktivitu a stabilitu rodín.

⁴⁷ Reformy a investície v tomto komponente podporujú rozšírenie kapacít dlhodobej starostlivosti a s tým spojenú tvorbu pracovných miest (napr. opatrovatelia). Vďaka dostupnejšej formálnej starostlivosti, najmä domácej a komunitnej, sa zníži záťaž neformálnych opatrovateľov a zvýši ich participácia na trhu práce. Okrem pozitívnych dopadov na výsledkové indikátory v oblasti zdravia tak možno očakávať kladné efekty aj na indikátory trhu práce. Vzhľadom na výrazne vyššie zastúpenie žien pracujúcich v tomto sektore možno vďaka reforme financovania očakávať kladný príspevok aj k zníženiu *príjmových rozdielov medzi mužmi a ženami*. Revízia finančnej obálky Plánu obnovy spolu s rastúcimi stavebnými nákladmi sa v rámci tohto komponentu negatívne premietnu najmä do zníženia plánovaného počtu vytvorených miest pri bytových sociálnych službách komunitného typu s kapacitou do 12 miest (pokles z 1 000 na 627 miest). Celkový pozitívny prínos komponentu by však po jeho úspešnej realizácii nemal byť napriek revízii zásadnejšie negatívne dotknutý.

⁴⁸ Napr. podľa zistení kontroly Generálnej prokuratúry z roku 2017 vykazovalo prvky nezákonnosti až 69 % (227 z 329) preverovaných posudkov.

metodiky vychádzajúcej z WHODAS.⁴⁹ Súčasťou reformy je aj zmena financovania dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti a reforma dohľadu nad sociálnou starostlivosťou. Nový systém osobného rozpočtu zefektívni a sprehľadní systém financovania dlhodobej starostlivosti. Prostriedky pôjdu priamo osobe s potrebou starostlivosti, a nie opatrovateľovi alebo poskytovateľovi služby. Systém dohľadu sa zjednotí a posilní vytvorením nezávislého orgánu dohľadu. V rámci reformy dochádza k definovaniu nových, jednotných podmienok kvality starostlivosti v zariadeniach aj v domácnosti. Významné prostriedky sú alokované aj na dobudovanie potrebných kapacít zariadení dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti.

Digitalizácia v zdravotníctve zlepší medicínske, ale aj prevádzkové procesy. Zvýši sa tak kvalita starostlivosti a uvoľnia sa zdroje, ktoré môžu byť lepšie využité inde.⁵⁰ Zavedú sa viaceré elektronické registre a digitálne archívy ako napr. register diagnostických metód, register psychológov, či banka anotovaných rádiologických vyšetrení.⁵¹ Vybuduje sa celonárodný systém pre podporu služieb telemedicíny na Slovensku pre špecifické ochorenia a skupiny obyvateľstva,⁵² ale aj pre záchrannú zdravotnú službu. Cesta pacienta je administratívne náročná – pacient aj zdravotnícky personál sú v zajatí administratívne náročných postupov, chýba digitálny prístup k dokumentácii. Posudkoví lekári ÚPSVaR dodnes nevyužívajú systém elektronického zdravotníctva (e-zdravie) a žiadateľ je nútený preukazovať svoj zdravotný stav početnými dokumentami. V tejto súvislosti sa prijímú viaceré opatrenia ako napr. zavedenie nového posudkového systému. Ten podporí prepojenie medzi systémom elektronického zdravotníctva (e-zdravie) a informačným systémom sociálnych služieb. Digitalizácia v zdravotníctve zároveň vyvolá rozvoj potrebných digitálnych zručností personálu.

Hlavným priamym sociálnym prínosom opatrení na zlepšenie efektívnosti verejnej správy je rast efektivity prostredníctvom výrazného zvýšenia digitalizácie služieb a procesov.⁵³ Nevyhnutnou súčasťou modernizácie justície je vývoj moderných a užívateľsky prívetivých informačných systémov rezortu spravodlivosti. Elektronizácia súdnych konaní a služieb súdov prispeje k lepším službám verejnej správy, občanom a firmám. Zlepšenie služieb pre občanov podporí zavedenie nového Centrálného informačného systému súdneho riadenia, ktorý v prvom rade zefektívni prácu súdov a poskytne kvalitné dáta pre analytické vyhodnocovanie efektívnosti súdnej sústavy. Zlepšenie podnikateľského prostredia prinesie nový elektronický obchodný register, digitalizácia insolvenčného konania, ale aj opatrenia zamerané na debyrokratizáciu a optimalizáciu regulačného zaťaženia.

Zvýšenie efektívnosti a dôveryhodnosti inštitúcií činných v trestnom konaní a zúženie priestoru na korupčné správanie podporia viaceré investície do digitalizácie. Inteligentné a digitálne investície zvýšia efektívnosť odhaľovanie finančných trestných činov cez lepší prístup k údajom a celkové zlepšenie analytických možností. Zníženie príležitostí na korupčné správanie bude zabezpečené zavedením automatizovaných systémov na porušenie pravidiel cestnej premávky a na rozhodovanie o udelení pobytu cudzincom. Transparentné a nekorupčné prostredie vplyva pozitívne na hospodársky rast. Posilnením boja s trestnou činnosťou korupcie a prania špinavých peňazí sa zlepši dôvera obyvateľstva vo verejné inštitúcie.

V oblasti eGovernmentu je hlavným cieľom zvyšovanie počtu používateľov digitálnych služieb štátu a spokojnosti používateľov s nimi. Dôjde k optimalizácii procesov a následne k nasadeniu eGovernment riešení prioritných životných situácií. Systémovým spôsobom sa bude rozvíjať oblasť kybernetickej bezpečnosti, s dôrazom na jednotné štandardy, bezpečnostné audity, investície do systémov včasného varovania a vzdelávania zamestnancov verejnej správy. Implementácia opatrení v oblasti digitálnej ekonomiky umožní realizovať potenciál z digitálnej transformácie aj mimo verejnej správy a podporu inovatívnych technológií a postupov v digitálnej oblasti.

⁴⁹ [WHO Disability Assessment Schedule 2.0](#)

⁵⁰ Nad rámec zdravotných výsledkových indikátorov prinesú zmeny pozitívny efekt najmä na indikátor *DESI*.

⁵¹ Cieľom je vybudovať zdieľaný VNA archív pre sieť poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti, pripravovaný projekt zabezpečí softvérové vybavenie využívajúce umelú inteligenciu pre optimalizáciu radiačnej dávky a pre efektívnejšie vyhodnocovanie rádiologických vyšetrení.

⁵² Napr. pre onkologických pacientov, seniorov, marginalizované rómske komunity (MRK), či diabetikov.

⁵³ Očakávaný pozitívny dopad na indikátor *DESI*.

Hlavným sociálnym prínosom reformných zámerov v časti Zelená ekonomika⁵⁴ sú zdravotné benefity opatrení.⁵⁵ Investície do obnoviteľných zdrojov energie (ďalej "OZE"), ekologickej a udržateľnej dopravy, či dekarbonizácie priemyslu zlepšia verejné zdravie znížením znečistenia životného prostredia. Pozitívne zdravotné dopady možno predpokladať aj v súvislosti s rozvojom podmienok na aktívny životný štýl vďaka podpore budovania cyklistickej infraštruktúry. Cieľenie projektov zateplovania rodinných domov na regióny Banskobystrického kraja a východné Slovensko - t.j. na oblasti, v ktorých sa stále výraznejšie kúri tuhým palivom – zvyšuje nielen efektivitu opatrenia vo vzťahu k životnému prostrediu, ale aj vo vzťahu inklúzie.⁵⁶ Vďaka zdravšiemu životnému prostrediu vytvára predpoklady na kohéziu aj v tejto oblasti.

Opatrenia Zelenej ekonomiky a REPowerEU prispievajú k tvorbe a udržaniu pracovných miest; pri viacerých z nich možno predpokladať aj pozitívne dopady na regionálnu kohéziu. Investíciami do infraštruktúry železničnej dopravy sa zabezpečí lepšie spojenie menej rozvinutých regiónov s hospodárskymi centrami a hlavnými koridormi. Zlepší sa tak atraktivnosť regiónov pre investorov a zároveň uľahčí dochádzanie za prácou do oblastí kde je viac pracovných možností.⁵⁷ Pozitívny prínos na udržanie a rozvoj zamestnanosti v slovenských regiónoch priniesú projekty dekarbonizácie priemyslu,⁵⁸ ale aj v oblasti modernizácie elektrizačnej a prenosovej sústavy v rámci komponentu REPowerEU. Rozvoj infraštruktúry ekologickej dopravy a alternatívnych palív pomôžu naštartovať stavebný sektor a vytvoria stovky pracovných miest v stavebníctve. Rovnako tak projekty zateplovania budov. V oboch prípadoch možno očakávať pozitívny dopad minimálne na výsledkový indikátor *miera nezamestnanosti ľudí so základným vzdelaním (ISCED 0-2)*.

3.4. Udržateľnosť

Pandémia COVID-19 sa od roku 2020 významne odzrkadlila na stave verejných financií. Najvýznamnejším faktorom deficitov verejných financií okolo 5 % HDP v tomto období boli opatrenia vlády prijaté s cieľom minimalizovať vplyv pandémie na ekonomiku a zdravotný stav obyvateľstva. Fiškálny vplyv týchto opatrení za roky 2020 až 2022 dosiahol spolu 6 % HDP. Pokles ekonomiky, fiškálne stimuly, vysoká miera neistoty a predzásobenie sa likviditou najmä v roku 2021 zvýšili hrubý dlh Slovenska nad 62 % HDP, ktorého úroveň po prvýkrát presiahla referenčnú maastrichtskú hranicu. Prioritou vlády v roku 2023 ostáva pomoc domácnostiam, firmám a verejnému sektoru v reakcii na konflikt na Ukrajine a energetickú krízu. Kompenzácie zasiahnutým subjektom v celkovom objeme takmer 3 % HDP môžu prehĺbiť deficit verejnej správy v tomto roku až na 6,4 % HDP. Hrubý dlh po očakávanom poklese k 60 % HDP v roku 2022, bude okolo tejto úrovne oscilovať do roku 2025. Hlavným dôvodom tlmiaceho účinku nadpriemerných deficitov je pokračujúca inflácia, ale aj využitie naakumulovaných likvidných finančných aktív z obdobia pandémie.

Parlament v roku 2023 schválil konkrétne limity verejných výdavkov pre roky 2023 až 2025, ktoré sú implementáciou jedného z míľnikov POO. Tie predpokladajú znižovanie štrukturálneho deficitu verejnej správy o 0,5 % HDP ročne oproti vývoju v scenári nezmenených politík. Súčasný fiškálny rámec s limitom výdavkov umožňuje vláde reagovať na energetickú krízu vzhľadom na jednorazovú povahu pomoci. Od roku 2024 si výdavkové limity vyžadujú výraznejšiu konsolidáciu. Tá pravdepodobne potrvá celú dekádu, a to až do zníženia rizík dlhodobej udržateľnosti. Pod hranicu 3 % HDP by sa nominálny deficit podľa uvedených predpokladov mal dostať v roku 2025. Hrubý dlh verejnej správy sa do roku 2025 pri splnení aktuálnych rozpočtových cieľov stabilizuje a za horizontom rozpočtu by mal v scenári výdavkových limitov výraznejšie klesať. Vplyv revidovaného POO na

⁵⁴ Revízia celkovej finančnej obálky Plánu obnovy sa dotkne aj časti Zelená ekonomika. K najväčšiemu kráteniu dochádza pri investíciách určených na zlepšenie energetickej hospodárnosti domov, ale súčasne s väčším zameraním na domácnosti ohrozené energetickou chudobou (doplňky v REPowerEU). V prípade úspešnej realizácie plánovaných reformných a investičných zámerov však samotná revízia zásadnejšie nemení ich celkový prínos.

⁵⁵ Pozitívny efekt možno predpokladať v rámci výsledkového indikátora *očakávaná dĺžka dožitia vo veku 65 rokov*.

⁵⁶ Tú výraznejšie cieľi aj dopĺňajúca schéma v rámci kapitoly REPowerEU pre domácnosti ohrozené energetickou chudobou, ktorým sa poskytne podpora v plnej výške.

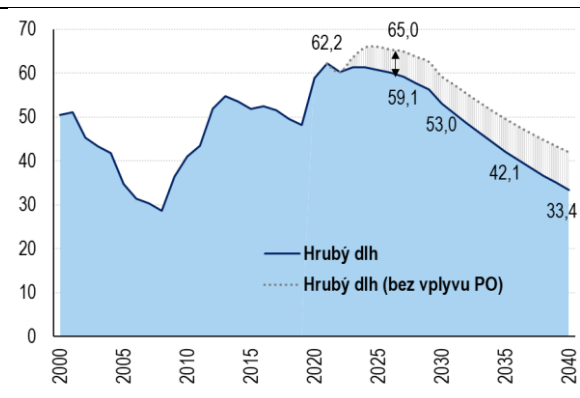
⁵⁷ Najväčšie investície do železníc z Plánu obnovy sa pritom očakávajú práve na strednom a východnom Slovensku (trať Poprad – Spišská 220 mil. eur, Bánovce-Humenné za 152 mil. eur, či Hronský Beňadik – Nova Baňa za 39 mil. eur).

⁵⁸ Osobitný dopad sa očakáva v prípade oceliarskeho priemyslu.

zníženie hrubého dlhu verejnej správy pri aktualizovaných fiškálnych a makroekonomických predpokladoch (februárová prognóza) je približne 6 p. b. HDP v roku 2027⁵⁹ (Graf 3).

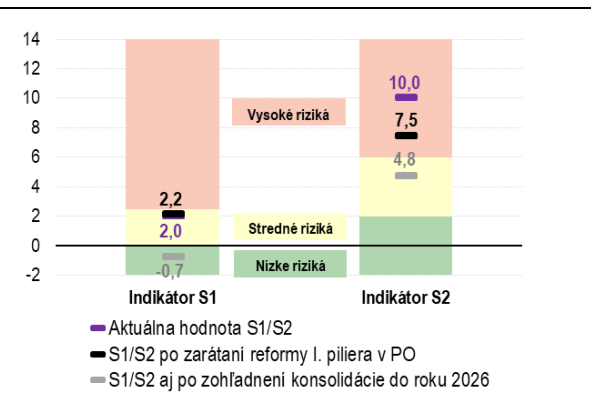
Reformami POO vláda reaguje aj na výzvy v udržateľnosti verejných financií. Podľa posledných údajov za rok 2022 sa dlhodobá udržateľnosť verejných financií meraná indikátorom S2 nachádzala v pásme vysokého rizika, pričom v strednom období sa podľa indikátora S1 verejné financie pohybovali v strednom riziku. Prijatím dôchodkovej reformy, ktorou sa okrem iného obnovila väzba dôchodkového veku na rast strednej dĺžky života (míľnik Komponentu 18 POO), dôjde k zlepšeniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií o odhadovaných 2,6 p. b⁶⁰. Naopak, v strednom horizonte reforma udržateľnosť mierne zhoršuje, keďže jej súčasťou boli aj opatrenia vytvárajúce okamžité dodatočné fiškálne náklady.⁶¹ Pre zníženie rizík udržateľnosti bude nutná ďalšia konsolidácia verejných financií. Konsolidačná trajektória vyplývajúcej z ustanovení výdavkových limitov by podľa súčasných projekcií mala byť dostačujúca pre zníženie rizík do stredného pásma v prípade indikátora S2 a do pásma nízkeho rizika v prípade indikátora S1 do roku 2026 (Graf 4).

Graf 3: Hrubý dlh verejnej správy (% HDP)

Zdroj: MF SR

Graf 4: Indikátory stredno- a dlhodobej udržateľnosti

Zdroj: MF SR

Pozn.1 (Graf 3) – základný scenár prognózy hrubého dlhu verejnej správy vychádza z predpokladov použitých v Návrhu rozpočtového plánu SR na rok 2023 a uvažuje s ročnou konsolidáciou štrukturálneho deficitu o 0,5 % HDP až do momentu dosiahnutia štrukturálneho prebytku 0,5 % HDP. Pri vyčíslení príspevku Plánu obnovy na dlh v pomere k HDP sa predpokladá pozitívny vplyv fiškálneho stimulu z výdavkov z Plánu obnovy na nominálny HDP (efekt menovateľa) a na príjmy VS (vplyv na príjmy je vypočítaný cez elasticitu príjmov na HDP, ktorá sa používa v rámci výpočtu štrukturálneho salda podľa pravidiel Paktu stability a rastu). V rámci zjednodušenia výpočtu sa nezohľadňujú dlhodobé efekty štrukturálnych reforiem v Pláne obnovy.

Pozn.2 (Graf 4) – východiskom aktuálnych hodnôt indikátorov S1 a S2 je rok 2022, pričom v základnom scenári vychádza hodnota salda a dlhu VS z predpokladov použitých v Návrhu rozpočtového plánu SR na rok 2023 a aktualizovanej makroprognózy. Dlhodobé projekcie výdavkov starnutia, rastu HDP a úrokových sadzieb sú prebraté zo schválenej aktualizácie AWG. V prípade scenára dôchodkovej reformy ide o prepočet MF SR nad rámec základného scenára AWG.

BOX 2: Dôchodková reforma

Schválená reforma I. piliera dôchodkového systému prispieva k zlepšeniu dlhodobej udržateľnosti, do roku 2023 však bude vytvárať dodatočný tlak na verejné financie. Zvýšené výdavky z krátkodobého hľadiska zapríčini umožnenie odchodu do dôchodku po 40 odpracovaných rokoch⁶², najmä však zavedenie inštitútu rodičovského dôchodku⁶³ (odvodová asignácia detí rodičom). Prostredníctvom pozmeňujúceho návrhu k reforme

⁵⁹ Vplyv pôvodného Plánu obnovy na hrubý dlh sa odhadoval na úrovni 7 % HDP, rozdiel o 1 p. b. ide na vrub aktualizovaných fiškálnych a makroekonomických podmienok, keďže revidovaný Plán obnovy ráta s podobným objemom investícií.

⁶⁰ Rozdiel v desatinnom čísle oproti údajom v Graf 4 vyplýva zo zaokrúhľovania.

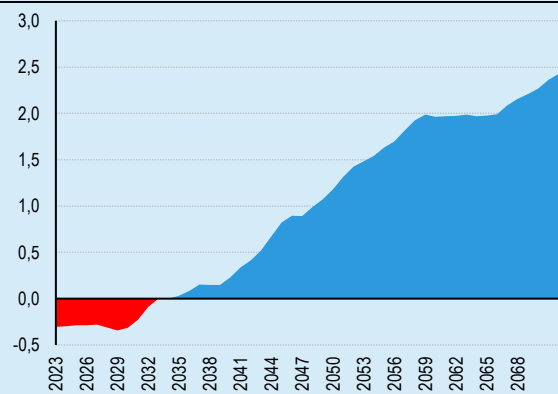
⁶¹ Predovšetkým zavedenie rodičovského dôchodku a umožnenie odchodu do dôchodku po 40 odpracovaných rokoch.

⁶² Pôvodne bolo možné získať nárok na predčasný dôchodok najskôr 2 roky pred dovŕšením dôchodkového veku. Zároveň sa zaviedlo aj nové krátenie dôchodku pre poberateľov predčasných dôchodkov s aspoň 40-timi odpracovanými rokmi (0,3 % za každých 30 začatých dní), ktoré je nižšie ako krátenie pre ostatných predčasných dôchodcov (0,5 % za každých 30 zač. dní).

⁶³ Výška rodičovského dôchodku za každé dieťa bude na úrovni 1,5 % vymeriavacieho základu dieťaťa spred dvoch rokov, pričom vymeriavací základ bude dieťaťa ohraničený na úrovni 1,2-násobku všeobecného vymeriavacieho základu.

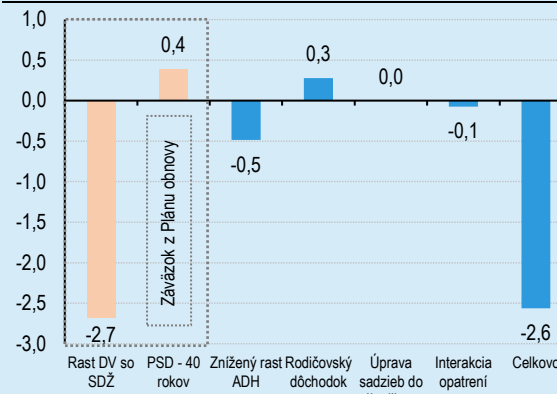
došlo aj k dočasnému zmrazeniu sadziab odvodov do II. piliera⁶⁴, ktoré krátkodobo zmiernuje tento negatívny vplyv. Z dlhodobého pohľadu však toto opatrenie bude znamenať vyššie výdavky I. piliera dôchodkového systému, pričom vplyv úpravy sadziab na dlhodobú udržateľnosť bude približne neutrálny. Dlhodobú udržateľnosť bude zlepšovať najmä opätovné naviazanie dôchodkového veku na rast strednej dĺžky života⁶⁵ a spomalenie rastu aktuálnej dôchodkovej hodnoty (ADH)⁶⁶.

Graf 5: Vplyv reformy I. piliera na výdavky dôchodkového systému (v % HDP)

Zdroj: MF SR

Graf 6: Zmena S2 pri zavedení jednotlivých opatrení a reformy I. piliera ako celku (v p. b. HDP)

Zdroj: MF SR

Pozn.: Všetky opatrenia sú počítané ako efekt voči súčasnému nastaveniu, okrem efektu skoršieho odchodu z trhu práce po 40 rokoch. Ten sa berie ako dodatočný efekt k obnoveniu rastu dôch. veku (DV) so strednou dĺžkou života. Pri súčasnom nastavení DV by bol tento efekt len minimálny.

Reforma II. piliera nesleduje zlepšenie dlhodobej udržateľnosti priamo, ale zlepšuje adekvátnosť systému prostredníctvom zefektívnenia dôchodkového sporenia. Systém starobného dôchodkového sporenia dlhodoobo čelí problémom spojeným s neefektívnou alokáciou úspor v nízko výnosných konzervatívnych fondoch. Reformou II. piliera penzijného systému sa zaviedla predvolená investičná stratégia na báze life-cyclingu, ktorá bude viesť k vyššej alokácii úspor do akcií u veľkej časti sporiteľov⁶⁷. Upravuje sa aj poplatková politika⁶⁸ dôchodkových správcovských spoločností (DSS), povinnosť DSS vytvoriť a spravovať indexové fondy s kvalitatívnymi podmienkami na ich zloženie. Novelou sa taktiež zaviedol aj automatický vstup do II. piliera pre novovstupujúcich na trh práce do 40 rokov s možnosťou vystúpenia do 2 rokov⁶⁹. Vďaka týmto zmenám budú úspory sporiteľov zhodnocované efektívnejšie, čo prispeje k vyšším budúcim dôchodkom z II. piliera.

⁶⁴ Sadzba na starobné dôchodkové sporenie zostane na úrovni 5,5 % aj v rokoch 2023 a 2024, v rokoch 2025 a 2026 stúpne na 5,75 % a od roku 2027 bude stanovená na úrovni 6 %. Podľa pôvodného nastavenia sa mala sadzba zvýšiť na 5,75 % už v roku 2023 a od roku 2024 zostať na úrovni 6 %.

⁶⁵ Po reforme zostáva v platnosti rast dôchodkového veku definovaný v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, zmena sa bude týkať len ľudí narodených v roku 1967 alebo neskôr.

⁶⁶ Po reforme bude aktuálna dôchodková hodnota (ADH) rásť o 95 % rastu priemernej mzdy v hospodárstve, čím sa znížia budúce novopriznané dôchodky v porovnaní s predošlým nastavením.

⁶⁷ Do predvolenej investičnej stratégie budú vstupovať noví sporitelia a postupne aj vybrané skupiny existujúcich sporiteľov, pričom im bude umožnené kedykoľvek z predvolenej investičnej stratégie vystúpiť. Automaticky do tejto stratégie vstúpia sporitelia, ktorí boli v roku 2013 presunutí do dlhopisových garantovaných fondov a od tej doby nevykonali žiadnu zmenu v rozložení svojho majetku. V závislosti od veku bude zosúladený celý ich majetok v II. pilieri (narodení po roku 1968) alebo budú presmerované len ich nové príspevky (narodení v 1968 alebo skôr).

⁶⁸ Návrh ruší poplatok za vedenie dôchodkového účtu a poplatok za zhodnotenie, naopak maximálny poplatok za správu dôchodkového fondu sa zvyšuje z 0,3 % na 0,4 % čistej hodnoty majetku v dôchodkovom fonde.

⁶⁹ Ak sa sporiteľ rozhodne z II. piliera do 2 rokov vystúpiť, bude mať opäť možnosť vstupu do stanovenej vekovej hranice (v súčasnosti 40 rokov).

4. Porovnanie investícií so základným scenárom

4.1. Vývoj investícií v rokoch 2017 až 2019

V posledných rokoch smerovala skoro polovica všetkých verejných investícií do dopravy (skupina 4.5). Ďalších približne 10 % sa sústredilo na investície do infraštruktúry verejných služieb v podobe informačných systémov jednotlivých ministerstiev a úradov či ich vybavenie (1.1). Okrem dvoch hlavných položiek sa v štruktúre výdavkov verejnej správy nachádzajú už len investične menšie položky približne na úrovni 5 % celkových investícií. Patria sem výstavba a rekonštrukcie nemocníc vrátane nákupov prístrojov či iných liečebných pomôcok (skupina 7.3.), výstavba a rekonštrukcie škôlok a škôl vrátane investícií do ich vybavenia (skupiny 9.1. a 9.2). Nasledujú investície do vojenskej obrany (skupina 2.1.), rozvoj obcí a bývania (skupiny 6.1. a 6.2), investície na policajné a hasičské vybavenie (skupiny 3.1. a 3.2.) a investície na ochranu životného prostredia, ktoré sa zameriavajú na znižovanie znečisťovania a nakladanie s odpadmi a znečistenými vodami (skupiny 5.1 až 5.3.).

4.2. Ekonomické oblasti podporené z revidovaného POO

POO zvyšuje oproti minulosti investície najmä v sociálnom zabezpečení, zdravotníctve a v školstve. Investície v zdravotníctve sa okrem zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti sústredia aj na reformu duševného zdravia. Na reformu zdravotnej starostlivosti naviaže aj reforma sociálnych služieb a reforma posudkovej činnosti. V prvých rokoch vidno nárast investícií v školstve, kde sa plánuje zvyšovanie kapacít, vybavenosti, modernizácie a digitalizácie škôl. Súbežne sa realizujú zásadné investície do výskumu a vývoja na vysokých školách a ich celkový strategický rozvoj. Iniciatíva REPowerEU, sústredená na zníženie závislosti EÚ na dovoze fosílnych palív z Ruskej federácie a boj s klimatickou krízou, ako najzásadnejšia zmena revidovaného POO prináša navyše aj opatrenia zamerané na rozvoj a modernizáciu elektrizačnej sústavy vrátane integrácie OZE, obnovu a správu budov, efektívnejší zber dát a zvyšovanie zelených zručností s cieľom zvýšenia energetickej efektívnosti.

Prostriedky z POO povedú k markantnému rastu investícií v oblasti sociálneho zabezpečenia. Slovensko sa dnes nachádza na konci zlatých demografických časov. Pred sebou máme niekoľko dekád intenzívneho starnutia populácie – jedného z najrýchlejších v EÚ. To so sebou prináša výrazný nárast požiadaviek na zariadenia dlhodobej starostlivosti. Výdavky v oblasti sociálnych služieb tak budú smerovať najmä do zvýšenia kvality a dostupnosti týchto zariadení. Prebiehajúca deinštitucionalizácia dlhodobej starostlivosti na Slovensku je pomalá. Legislatívne zmeny v roku 2014 obmedzili vznik veľkokapacitných zariadení. K následnému rozvoju komunitných služieb však nedošlo. V pobytovej sociálnej starostlivosti prevládajú veľkokapacitné zariadenia nad menšími komunitnými zariadeniami.⁷⁰ Vďaka prostriedkom z POO sa preto výrazne navýšia najmä kapacity pobytových zariadení komunitného typu (napr. podporované bývanie). Umožní sa tak presun časti klientov z veľkokapacitných zariadení do menších zariadení komunitného typu. Zároveň bude časť nových kapacít určená pre nových prijímateľov.

Väčšina investičného stimulu z POO v zdravotníctve pôjde na výstavbu a vybavenie nemocníc. Ďalšie prostriedky budú alokované na rekonštrukciu existujúcich ústavov. Existujúca infraštruktúra nemocníc je výrazne zastaraná. Typická všeobecná nemocnica na Slovensku má viac ako 50 rokov.⁷¹ Investíciami do moderných budov a technického vybavenia sa zefektívnia klinické a prevádzkové procesy, dosiahne sa lepší komfort pre pacientov a personál a zníži sa riziko nozokomiálnych nákaz. Obnovou a vytvorením prostredia pre vykonávanie modernej medicíny sa zatraktívni prostredie pre špičkových odborníkov a pomôže sa znížiť ich odliv do zahraničia.

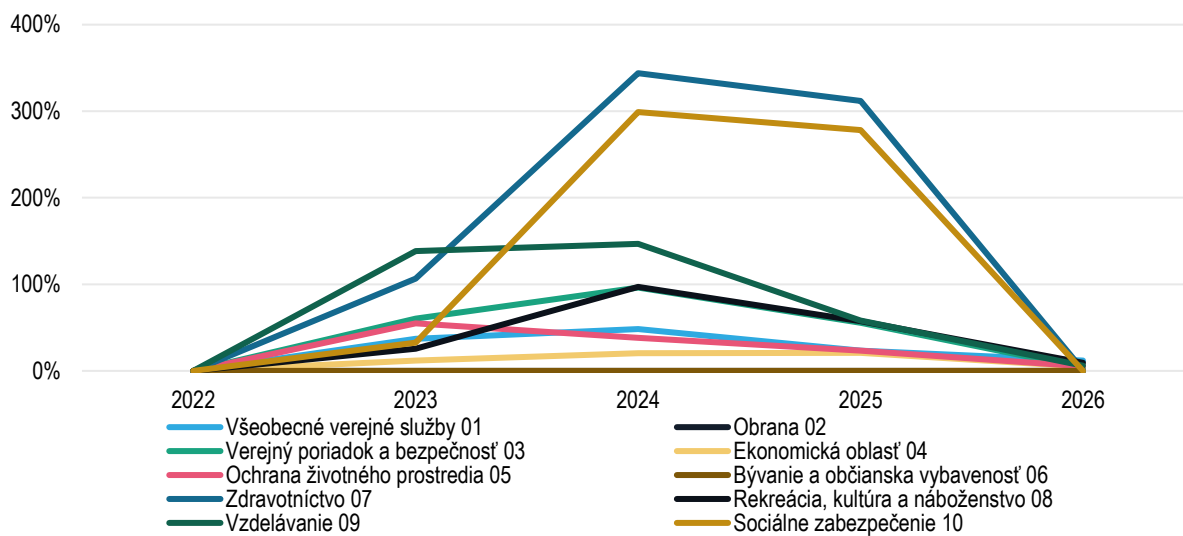
Investície v školstve pôjdu najmä do digitalizácie, ale aj na dobudovanie kapacít materských a základných škôl. Pandémia COVID 19 odhalila závažné nedostatky v možnosti vzdelávacieho systému využívať digitálne

⁷⁰ 73 % klientov v pobytovej sociálnej starostlivosti je v zariadení s kapacitou väčšou ako 40 miest.

⁷¹ Podľa Health Policy Institute (2014) bola v roku 2012 investičná medzera v porovnaní s ČR vo výške 137 mil. eur ročne a v porovnaní s Rakúskom vo výške 441 mil. eur ročne (<https://www.hpi.sk/2014/03/modernizacia-slovenskych-nemocnic-2/>).

technológie. Významná časť investícií v školstve tak poputuje na dobudovanie digitálnej infraštruktúry škôl. Ďalšie prostriedky pôjdu na rozšírenie kapacít základných škôl v okresoch, ktoré nemajú zabezpečený optimálny prístup ku vzdelaniu (dvojmenné prevádzky škôl). V školách s vysokým počtom sociálne znevýhodnených detí budú na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti dobudované knižnice ako vzdelávacie centrá. S cieľom vytvorenia dostatočných kapacít pre zabezpečenie právneho nároku na miesto v materskej škole od 3 rokov veku dieťaťa sa výrazne investuje do budovania nových materských škôl. Významná časť zvýšených kapacít sa získa aj rekonštrukciou existujúcich verejných budov. Približne pätina prostriedkov investícií do vzdelávania v rámci POO je alokovaných na súbor projektov v rámci vysokého školstva.

Graf 7: Podiel investícií Plánu obnovy na priemerných investíciách v rokoch 2017 až 2019 na úrovni COFOG I

Pozn.: Iba investície vo verejnom sektore (bez investičných transferov plynúcich mimo sektor verejnej správy). Zdroj: Eurostat, MF SR

Viac ako tretina investičného balíka pôjde na opatrenia v oblasti zelenej ekonomiky. Z hľadiska klasifikácie COFOG sa však výdavky realizujú naprieč tromi oddielmi. Opatrenia zamerané na adaptáciu regiónov na klimatickú zmenu sa prejavujú v raste výdavkov klasifikovaných v rámci oddielu „ochrana životného prostredia“. Opatrenia na obnovu verejných historických a pamiatkovo chránených budov sú súčasťou oddielu výdavkov na „rekreáciu, kultúru a náboženstvo“. Nominálne najväčší balík investícií v oblasti zelenej ekonomiky pôjde na ekologickú dopravu, teda do oddielu „ekonomická oblasť“. Keďže však porovnávací báza (priemer rokov 2017 až 2019) pre tieto oblasti tvorila v minulosti až približne polovicu z realizovaných celkových investícií, prostriedky z POO pri nich tak napriek vysokým nominálnym výdavkom prinášajú relatívne menšie percentuálne prírastky. Značné výdavkové investičné stimuly zamerané na dekarbonizáciu slovenského priemyslu, podporu OZE alebo do zlepšenia energetickej hospodárnosti rodinných domov nie sú súčasťou tohto porovnania nakoľko ide o investičné transfery mimo sektor verejnej správy.

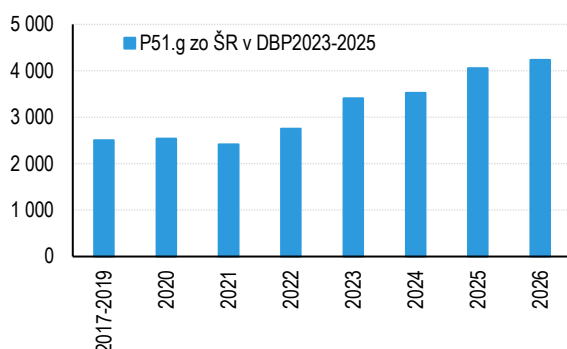
4.3. Doplnkovosť revidovaného Plánu obnovy a celkový vplyv na verejné investície

Prostriedky z POO budú využité na investičné priority a podporu ekonomiky nad rámec bežne plánovaných investícií z národných zdrojov v súlade so zásadou doplnkovosti financovania z prostriedkov Únie, čo potvrdzuje aj analytické porovnanie voči zvoleným benchmarkom. Očakávané verejné investície z národných zdrojov zahrnuté v rozpočtovom rámci (t.j. očistené o celkové investície zo zdrojov EÚ fondov, príslušného spolufinancovania a tiež o zdroje POO a príslušnej DPH na realizáciu týchto projektov) postupne rastú na celom horizonte rokov 2022 až 2026 (Graf 8). Zároveň sú počas celého obdobia 2023 až 2026, kedy sa naplno rozbehne čerpanie prostriedkov z POO,⁷² nad úrovňou posudzovaného benchmarku (priemer rokov 2017 až 2019), a to nielen nominálne (Graf 8),

⁷² Čerpanie prostriedkov z Plánu obnovy v roku 2022 bolo len na úrovni 49 mil. eur (bez vplyvu DPH), z čoho investičné tituly tvorili len 5,3 mil. eur (2,3 mil. v rámci sektora verejnej správy a 3 mil. eur v rámci súkromného sektora).

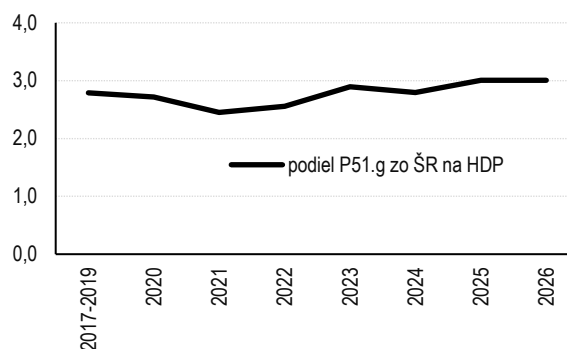
ale aj relatívne voči HDP (Graf 9). Uvedené porovnanie potvrdzuje doplnkovosť revidovaného POO a dodatočný potenciál nad rámec bežne plánovaných investícií aj v rámci aktualizovaných fiškálnych a makroekonomických predpokladov.

Graf 8: Plánované verejné investície z národných zdrojov (P.51g) verzus benchmark v rokoch 2017 až 2019 (mil. eur)

Zdroj: MF SR, Návrh rozpočtového plánu na rok 2023

Graf 9: Plánované verejné investície z národných zdrojov (P.51g) verzus benchmark v rokoch 2017 až 2019 (% HDP)

Zdroj: MF SR, Návrh rozpočtového plánu na rok 2023

BOX 3: Metodika pre tvorbu bázy investícií verejnej správy na roky 2023 až 2026 a pre analytické zdôvodnenie doplnkovosti POO

- **Celková suma investícií verejnej správy (VS) na roky 2023 až 2025** (tvorba hrubého fixného kapitálu (THFK), ESA kód P.51g) z iných zdrojov ako POO vychádza z návrhu rozpočtového rámca, ktorý bol zahrnutý v [Návrhu rozpočtového plánu SR na rok 2023](#).
- Predpokladané výdavky zo zdrojov EÚ sa pre účely rozpočtového rámca evidujú na osobitnej položke rozpočtu, kde sa štandardne rozpisujú rezervy na nové bližšie nešpecifikované projektové zámery. Projekcia v rokoch 2024 až 2026 v Tabuľkách 4a a 4b v povinnej prílohe POO preto nezahŕňa nevyhnutne všetky výdavky zo zdrojov EÚ v rámci 4. programovacieho obdobia (ďalej „PO“). Obdobne v prípade 3. PO nie sú v rozpočte na rok 2023 na položke P.51g zahrnuté všetky predpokladané výdavky na investície z týchto EÚ zdrojov. Z uvedeného dôvodu údaje v povinnej prílohe POO v Tabuľke 4a a 4b neposkytujú vyčerpávajúci prehľad o všetkých plánovaných investíciách financovaných zo zdrojov 3. a 4. PO.

Tabuľka 8: THFK (P.51g) podľa zdroja financovania z Návrhu rozpočtového plánu na rok 2023 (v mil. eur)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022 F	2023 F	2024 F	2025 F	2026F
Spolu, z toho:	2 845	3 371	3 390	3 218	3 085	5 113	4 917	4 375	4 627	NA
- ŠR	2 327	2 487	2 693	2 540	2 415	3 578	3 406	3 524	4 054	NA
- spolufinancovanie	79	135	110	105	106	153	62	10	13	NA
- EÚ	440	749	587	574	564	783	365	71	95	NA
- POO	0	0	0	0	0	497	902	642	387	NA
- DPH na POO	0	0	0	0	0	101	182	128	78	NA

- Nad rámec Návrhu rozpočtového plánu na rok 2023 boli zapracované údaje za skutočnosť roku 2022, doplnená projekcia čerpania investícií pre rok 2026 a aktualizovaný profil čerpania zdrojov z POO.
- Keďže sa rozpočet VS zostavuje na trojročnom horizonte, položka P.51g a jej štruktúra v COFOG II členení pre rok 2026 bola indexovaná z rozpočtovanej bázy roka 2025 o rast nominálneho HDP, ktorý vychádza z makroekonomickej prognózy MF SR z februára 2023. Skutočné výdavky v štruktúre COFOG za rok 2022 ešte nie sú dostupné, preto tieto údaje v tabuľkách 4a a 4b povinnej prílohy absentujú.

- Revízia POO v porovnaní s pôvodne schváleným POO zahŕňa:
 1. Zapracovanie skutočného čerpania prostriedkov pre POO za roky 2021 a 2022.
 2. Zohľadnenie najviac pravdepodobného scenára čerpania zdrojov v jednotlivých rokoch podľa očakávaného dosahovania mílnikov jednotlivých investícií.
 3. Revíziu celkovej obálky a jej štruktúry v súlade s [Dodatkom Plánu obnovy](#), ktorý reaguje na 1) prídanie nového komponentu REPowerEU, 2) aktualizáciu maximálneho finančného príspevku a 3) zníženie alokácie vo výške cca 200 mil. eur, ktoré boli pôvodne plánované ako dodatočné financovanie POO zo štátneho rozpočtu

Tabuľka 9: THFK (P.51g) podľa zdroja financovania z Návrhu rozpočtového plánu na rok 2023 so zapracovaným skutočným plnením za rok 2022 a s aktualizovaným profilom čerpania zdrojov z POO (v mil. eur)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 F	2024 F	2025 F	2026 F
Spolu, z toho:	2 845	3 371	3 390	3 218	3 085	3 576	4 894	5 518	5 584	4 511
- ŠR	2 327	2 487	2 693	2 540	2 415	2 756	3 406	3 524	4 054	4 235
- spolufinancovanie	79	135	110	105	106	140	62	10	13	14
- EÚ	440	749	587	574	564	677	365	71	95	99
- POO	0	0	0	0	0	2	905	1 634	1 223	140
- DPH na POO	0	0	0	0	0	0	157	277	198	22

- Na základe vyššie uvedených predpokladov bola zostavená Tabuľka 4a a 4b povinnej prílohy.
- Pre účely analytického porovnania a zdôvodnenia doplnkovosti POO bol na rozdiel od prístupu v Tabuľke 4b použitý variant očistenia investičných výdavkov o výdavky z EÚ zdrojov a spolufinancovania a tiež o výdavky POO a príslušnej DPH, u ktorých nábeh a štruktúra čerpania výrazne ovplyvňuje profil investičného základu (t.j. baselinu), aj rozpočtového rámca, navyše nejde o vyčerpávajúce údaje. Uvedený prístup je technicky čistejší a jasne demonštruje doplnkovosť POO k financovaniu investičných výdavkov z národných zdrojov.

Tabuľka 4b. Investície (COFOG II úroveň) – povinná príloha													
Investičné výdavky ovplyvnené grantami z Plánu obnovy a odolnosti, podľa klasifikácie verejných výdavkov (COFOG), referenčná úroveň 2017 až 2019 a výdavky v 2020 až 2026 (mil. eur).													
	2017	2018	2019	priemer 2017-2019	2020	2021	2022*	2023	2024	2025	2026	priemer 2020-2026***	% zmena priemerov
Všeobecné verejné služby	360	308	432	367	361	368		1 321	1 725	1 828	1 863	1 244	239 %
Obrana	149	104	157	137	126	190		431	548	1 126	1 176	600	338 %
Verejný poriadok a bezpečnosť	142	230	195	189	169	126		174	242	165	70	157	-17 %
Ekonomická oblasť	1 442	1 785	1 596	1 608	1 627	1 452		1 463	954	762	524	1 130	-30 %
Ochrana životného prostredia	180	181	156	172	128	117	NA	366	301	273	252	239	39 %
Bývanie a občianska vybavenosť	149	195	191	178	161	176		138	119	116	121	138	-22 %
Zdravotníctvo	121	198	220	179	235	228		275	705	644	91	363	102 %
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	98	128	154	127	137	165		147	225	165	108	158	25 %
Vzdelávanie	167	211	252	210	234	229		517	534	349	250	352	68 %
Sociálne zabezpečenie	38	33	39	37	42	36		64	163	156	56	86	136 %
Celkové investičné výdavky vrátane grantov z Plánu obnovy a odolnosti (a)	2 846	3 371	3 390	3 202	3 218	3 085	3 576	4 896	5 517	5 583	4 511	4 528	41 %
Investičné výdavky z grantov Plánu obnovy a odolnosti (b)					0	0	3	1 063	1 912	1 421	162	760	
Celkové investičné výdavky bez grantov z Plánu obnovy a odolnosti (a) (a-b)	2 846	3 371	3 390	3 202	3 218	3 085	3 573	3 833	3 605	4 162	4 348	3 768	18 %
<i>HDP v bežných cenách (c)</i>	84 670	89 875	94 437	89 661	93 414	98 523	107 768	117 615	126 216	134 870	140 896	120 981	
Celkové investičné výdavky bez grantov z Plánu obnovy a odolnosti(a-b)/c	0,03	0,04	0,04	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	-13 %

* Údaje za rok 2022 ešte nie sú dostupné.

** Plánovaný priemer na roky 2020 až 2026 je vypočítaný bez roku 2022, keďže za 2022 nie sú dostupné údaje.

*** Pre účely porovnateľnosti s investíciami v sektore verejnej správy podľa COFOG klasifikácie je z grantov POO zahrnutá iba tá časť, ktorá predstavuje tvorbu hrubého fixného kapitálu na úrovni sektora verejnej správy (nie investičné transfery mimo sektor VS). Vrátane naviazanej DPH. Investičné výdavky z grantov plánu obnovy a odolnosti (b) = údaje z **Chyba! Nenašiel sa žiaden zdroj odkazov.** (POO + DPH na POO).

